

D 2384 E – 1,50€ – STUDENI/NOVEMBER 2015 – BR./NR. 11 (356)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Pastoralni skup u Hrvatskoj — Pastorale Jahrestagung in Kroatien

Naslovnica:

Za misnog slavlja u svetištu
Čudotvorne Gospe Sinjske;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

**Graficka priprema/Layout & Bild-
bearbeitung:**

Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:

VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland

IBAN:

DE03 7509 0300 0006 4989 73
SWIFT-BIC: GENODEF1M05

Zadnja stranica:

Pastoralni djelatnici na ostacima
stare Salone u Solinu;
snimio: A. Polegubić

AKTUALNO

Apel s Godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe

S tugom i zabrinutošću svjedočimo da mnogi naši sunarodnjaci olako i nepripremljeni napuštaju domovinu. Zato se nerijetko nađu u nerješivim životnim teškoćama, tražeći od hrvatskih katoličkih misija i zajednica i njihova osoblja pomoć koju im oni nisu u mogućnosti pružiti.

Hrvatski svećenici, pastoralne suradnice i suradnici iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Zapadnoj Europi sa svoga Godišnjega pastoralnog skupa, održanog od 5. do 9. listopada 2015. u Kaštel Štafiliću o temi „Vjera i duševno zdravlje – kako pomažu vjera, psihologija i medicina“, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni, upućuju domovinskoj javnosti sljedeći apel:

Snimio: A. Polegubić

Mi hrvatski pastoralni djelatnici, koji djelujemo u okviru hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Zapadnoj Europi imamo kontakt s više od 600.000 iseljenih Hrvata katolika iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Već više desetljeća gotovo jedini organizirano skrbimo za njihov vjerski, nacionalni i kulturni identitet. Hrvatska migracija nije na žalost stvar prošlosti, nego se, naprotiv, u posljednje vrijeme zabrinjavajuće povećava, i to posebice sve većim brojem mladih stručnjaka i intelektualaca i njihovih obitelji. S tugom i zabrinutošću svjedočimo da mnogi naši sunarodnjaci olako i nepripremljeni napuštaju domovinu. Zato se nerijetko nađu u nerješivim životnim teškoćama, tražeći od hrvatskih katoličkih misija i zajednica i njihova osoblja pomoć koju im oni nisu u mogućnosti pružiti.

Stoga od domovinske vlasti žurno očekujemo:

- pozitivan odnos prema hrvatskoj dijaspori i njezino puno uvažavanje;

- konkretne programe u zaustavljanju daljnjeg iseljavanja i poboljšanje katastrofalne demografske slike u domovini;
- zauzetiju skrb za iseljenike od hrvatskih i bosansko-hercegovačkih veleposlanstava i konzularnih predstavništava;
- omogućavanje dopisnog glasovanja te pronalaženje kvalitetnijeg načina predstavljanja dijasporu u domovinskoj vlasti;
- uklanjanje birokratskih zapreka potencijalnim ulagačima u domovini te stvaranje strategije povratka s konkretnim programima.

U Kaštel Štafiliću, 9. listopada 2015.

U ime organizatora i sudionika Godišnjega pastoralnog skupa

**Vlč. Ivica Komadina, delegat
za hrvatsku pastvu u Njemačkoj**

U OVOM BROJU

● KAŠTEL ŠTAFILIĆ

Pastoralni skup
o vjeri i dušev-
nom zdravlju

str.

8

● INTERVJU: prof. Srebrenka Šeravić

Kroz tradicijsku
kulturu čuvamo
svoje korijene

str.

6

● BIBLIJSKI PASTORAL: mr. A. Jeličić

Molitva majke

str.

12

IZ CRKVE U SVIJETU

Biskupska sinoda o obitelji

Odlučio sam osnovati Dikasterij o ovlastima nad laicima, obitelji i životom, koji će zamijeniti Papinsko vijeće za obitelji, a kojemu će biti pripojena Papinska akademija za život, kazao je papa Franjo.

4

AKTUALNO

Apel s pastoralnog skupa u Kaštel Štafiliću

2

BOSNA I HERCEGOVINA

Izjava o aktualnom crkvenom i društvenom stanju u BiH

25

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT

„Kenaga we – budi sretan!“

23 i 24

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. I. Komadina: Eine neue Welle der Migration

13

Prva zadaća Crkve nije davati kazne ili anateme, već naviještati Božje milosrđe, pozivati na obraćenje i voditi ljude do Gospodinova spasenja.

Čuvanje braka i obitelji

Odlučio sam osnovati novi Dikasterij s ovlastima nad laicima, obitelji i životom, koji će zamijeniti Papinsko vijeće za laike i Papinsko vijeće za obitelj, a kojemu će biti pripojena Papinska akademija za život. S tim ciljem ustanovio sam odgovarajuće povjerenstvo koje će se pobrinuti za pripremu teksta koji će kanonski ocrtati ovlasti novoga Dikasterija, a koji će biti stavljen na raspravu Kardinalskom vijeću koje će se održati sljedećeg prosinca, kazao je papa Franjo sinodalnim ocima na početku poslijepodnevna rada opće skupštine 14. redovite Biskupske sinode o obitelji 22. listopada.

„Prva zadaća Crkve nije davati kazne ili anateme, već naviještati Božje milosrđe, pozivati na obraćenje i voditi ljude do Gospodinova spasenja“, poručio je papa Franjo. Sam završetak Biskupske sinode o obitelji za Crkvu znači vratiti se ponovnom „zajedničkom hodu“, kako bi se u svaki dio svijeta, u svaku biskupiju, u svaku zajednicu i svaku

okolnost „donijelo svjetlo evanđelja, zagrljaj Crkve i potpora Božjega milosrđa“. Važno je istaknuti glede Sinode kako Crkva i dalje sve čini da bi bila i ostala blizu obiteljima, bez obzira na prilike u kojima one žive i u svojoj pastoralnoj skrbi za njih ne odustaje od nijednoga njezinoga člana. Također je svjesna novih izazova s kojima se suočava suvremena obitelj i brak.

Sinoda je završila u nedjelju 25. listopada svečanom misom u bazilici sv. Petra. Nakon mise, na Trgu sv. Petra papa Franjo se prije molitve Angelusa obratio vjernicima i hodočasnici iz cijeloga svijeta. „Pozivam sve da zahvale za ova tri tjedna intenzivnoga rada, pokretanoga molitvama i duhom pravoga zajedništva. Bilo je naporno, ali je bila pravi Božji dar koji će sigurno donijeti mnogo ploda“, kazao je Papa koji je posebno podsjetio na obitelji koje su „u hodu putovima Europe“. Na njih se mislilo i za njih se molilo i na Sinodi.

Urednik

Iz delegatove Poruke

Novi iseljenički val

Već mjesecima su udarne vijesti, ne samo u Njemačkoj već i u Hrvatskoj, veliki broj izbjeglica iz ratom ugroženih zemalja koje „balkanskom rutom“ dnevno u tisućama pristižu u zemlje EU. Okupirani tim vijestima gotovo smo pomalo zaboravili hrvatske migrante koji pojačano pristižu iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u zemlje Zapadne Europe, ali i u Ameriku, Kanadu, Australiju. Otkako je 1. srpnja 2013. R. Hrvatska postala 28. članica Europske Unije broj Hrvata koji napuštaju Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu rapidno raste. Dr. sc. Rebeka Mesarić Žabčić s Instituta za migracije i narodnosti i docentica na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu još je u ožujku 2014. u intervjuu za Glas Koncila ustvrdila: „Prema istraživanjima koja smo uradili dr. Anđelko Akrap i ja dolazi se do procjene da se unatrag pet godina iselio grad veličine Rijeke, dakle 150.000 stanovnika. Ništa bolja nije ni situacija u Bosni i Hercegovini. Prema podacima,

koje su ordinarijati iz četiriju nad/biskupija u BiH dostavili svojem središnjem uredu Biskupske konferencije, krajem 2014. u BiH je bilo 420.294 katolika. To je za 11.883 manje u odnosu na godinu ranije. Član Komisije za migraciju Njemačke biskupske konferencije, nacionalni ravnatelj iz Bonna Stefan Schohe donio je podatak da je 2014. godine iz BiH samo u Njemačku doselilo 20.600 ljudi. Imajući pred očima gornje podatke BK BiH znači da su više od polovice doseljenih katolički vjernici. Stefan Schohe je naveo i podatke doseljenih Hrvata iz Republike Hrvatske, a radi se o 44.240 doseljenih od čega 30.185 muškaraca i 14.055 žena. I to samo prošle godine. Svočeni sa sve većim brojem naših ljudi koji bivaju prevareni i izigrani od strane poslodavaca i raznoraznih „posrednika“ posla i lake zarade u tudini, hrvatski pastoralni djelatnici iz Zapadne Europe uputili su apel domovinskoj javnosti (vidi str. 2).

Daj Bože, da apel poslušaju svi na koje se on odnosi!

Vaš vlč. Ivica Komadina, delegat

ZAVRŠENA BISKUPSKA SINODA O OBITELJI

Obitelj i brak vrednote su koje se moraju čuvati

Odlučio sam osnovati novi Dikasterij s ovlastima nad laicima, obitelji i životom, koji će zamijeniti Papinsko vijeće za laike i Papinsko vijeće za obitelj, a kojemu će biti pripojena Papinska akademija za život, kazao je papa Franjo.

Crkva i dalje sve čini da bi bila i ostala blizu obiteljima, bez obzira na prilike u kojima one žive i u svojoj pastoralnoj skrbi za njih ne odustaje od nijednoga njezinoga člana, te iz vida ne gubi niti nove izazove pred kojima se nalazi suvremena obitelj i brak. Možda bi se tom – jednom, ne baš novinarski kratkom rečenicom mogao obuhvatiti rad 14. redovite Biskupske sinode o obitelji koja je završila u nedjelju 25. listopada svečanom misom u bazilici sv. Petra. Nakon mise, na Trgu sv. Petra papa Franjo se prije molitve Angelusa obratio i vjernicima i hodočasnici iz cijeloga svijeta. „Pozivam sve da zahvale za ova tri tjedna intenzivnoga rada, pokretanoga molitvama i duhom pravoga zajedništva. Bilo je naporno, ali je bila pravi Božji dar koji će sigurno donijeti mnogo ploda“, jasno je vjerničkoj javnosti poručio Sveti Otac, dajući do znanja kakvo je zapravo bilo ozračje sinodskoga rada. A riječ „sinoda“, pojasnio je dalje papa Franjo, znači „ići zajedno“. Bilo je to iskustvo u kojemu su biskupi iz cijeloga svijeta išli „putem posebno s obiteljima svetoga naroda Božjega proširenoga po cijelome svijetu“, rekao je Papa i podsjetio da taj Božji narod ne isključuje siromašne i one koji su u nevolji, nego ih uključuje. U tom je kontekstu Papa posebno podsjetio na obitelji koje su „u hodu putovima Europe“ – i na njih se mislilo i za njih se molilo na Sinodi.

Misliti kao Isus

Tako je i ovogodišnja Biskupska sinoda još jednom potvrdila da nije usredotočena samo na „jednu zbilju“ – na zbilju vjernički aktivnih obitelji ili na zbilju onih koje su „rubne“, da ne razmišlja samo o onima koje svoj život uspijevaju živjeti mirno, nego i o onima koje su u krizi, o obiteljima koje se razilaze, ne slažu, o obiteljima koje su

se raspale iz raznih razloga, a sve ipak na svoj način traže put do Boga, o obiteljima koje žive ne samo u Europi i Sjevernoj Americi, nego i u Africi, Aziji i svugdje po svijetu. Crkva o svima želi i mora voditi računa, imajući na umu uvijek sadašnje, suvremene okolnosti. Upravo je o tome govorio papa Franjo u svojoj homiliji u bazilici sv. Petra u nedjelju 25. listopada

kao oni učenici, s Isusom smo, ali ne mislimo kao Isus. U njegovoj smo skupini, ali se gubi otvorenost srca“, rekao je Papa i podsjetio da se pri tome može prolaziti „pustinjama čovječanstva a da se ne vidi ono što stvarno postoji, nego ono što bismo mi željeli vidjeti; sposobni smo stvoriti viđenja svijeta, ali ne prihvaćamo ono što nam Gospodin stavlja pred oči. Vjera koja se

ne zna ukorijeniti u život ljudi ostaje suha i umjesto oaze stvara druge pustanje.“ Druga je opasnost ili kušnja „vjera po tablici“: „Možemo hodati s Božjim narodom, ali već imamo svoju tablicu koja u kojoj se nalazi sve: znamo kako ići i koliko vremena uložiti; svi moraju poštivati naše ritmove i svaka nas prepreka smeta.“ Zato postoji opasnost da se nekoga odbaci, a Isus čini potpuno drugačije. Zbog toga Bartimej polazi na put s njime: nije samo progledao, „nego se pridružio zajednici onih koji idu s Isusom.“

Što znači završetak Sinode?

Dan ranije, na završetku trodnevnih radova, papa Franjo održao je sinodskim ocima i svim sudionicima Sinode završni govor, te zahvalio svima koji su s zajedno dijelili put s pogledom uperenim na Gospodina i na braću, „u potrazi za stazama koje evanđelje pokazuje našem dobu da bismo naviještali otajstvo ljubavi obitelji.“ Papa je na prvome mjestu zahvalio Bogu, ali i svima koji su puno uložili u pripremu Sinode. Što za Crkvu znači završetak ove Biskupske sinode o obitelji, upitao je Papa i odgovorio: „Sigurno ne znači da je zaključila sve teme koje se tiču obitelji, nego da ih je nastojala rasvijetliti svjetlom evanđelja, tradicije i dvije tisućljetne povijesti Crkve, ulijevajući u njih radost nade bez upadanja u površno ponavljanje onoga što je izvan rasprave ili što je već rečeno.“

M. K.

Vjernici okupljeni pred bazilikom Sv. Petra

na zaključenju Biskupske sinode svim sudionicima - a bilo ih je 265 - koji su u dan ranije jednoglasno usvojili završni dokument. „Vjernik je osoba koja je doživjela spasenjsko Božje djelovanje u svome životu. A mi, pastiri, doživjeli smo što znači sijati u muci, ponekad u suzama, a radovati se zbog milosti žetve koja uvijek ide iznad naših snaga i naših sposobnosti.“ Tumačeći evanđeoski odlomak o slijepcu Bartimeju, kojega je Isus izliječio jer je suosjećao s njime, dodajući kako je „lijepo vidjeti kako se Isus divi Bartimejevoj vjeri, pouzdajući se u njega. On vjeruje u nas, više nego što mi sami vjerujemo u sebe.“ Današnji Isusovi učenici trebaju slijediti njegov primjer – ohrabrivati i poticati da svatko ustane poslije pada – i biti suosjećajni. No, pred učenicima su i neke kušnje: nitko se od njih nije zaustavio nego su nastavili hodati, kao da se ništa nije dogodilo. „Ako je Bartimej slijep, oni su gluhi: njegov problem nije njihov problem. To može biti naš rizik: pred stalnim problemima bolje je ići naprijed, ne dati se smetati. Na taj način,

IZ CRKVE U DOMOVINI

„Pomagati je lako!“

Provincijali Franjevačkog reda OFM iz Europe hodočastili su iz Dubrovnika, gdje su imali radni dio sastanka, u svetište Gospe Sinjske.

Stid. Višeznačnost jednog osjećaja – bila je tema međunarodnog teološkog simpozija koji je organizirao Katolički bogoslovni fakultet u Splitu. Na dvodnevnom skupu, među brojnim predavačima zanimljivo je bilo predavanje koje je održala Carmela Dotola. Govorila o teološko-antropološkom vidu srama koji govori o ljudskoj naravi kao dugu, o teološkom promišljanju koje izdvoja pitanje stida i njegovog značenja u priči iz Knjige

Nazočili su predsjednik HKVRPP fra Jure Šarčević OFMcap, predsjednik Vijeća HBK za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života dubrovački biskup mons. Mate Uzinić te zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Središnje predavanje održao je nadbiskup Jose Rodriguez Carballo, tajnik Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, a nakon predavanja slijedi rasprava. Euharistijsko slavlje u

pe Franje „Laudato si!“ održan je u Đakovu. To je prvi znanstveni simpozij u Hrvatskoj koji je posvećen toj enciklici. Mr. Đurica Pardon u predavanju „Biblijska teologija zemlje – potka enciklike Laudato si!“ kazao je da se u promatranju Zemlje treba vratiti na Knjigu postanka koja se najčešće ističe kao Biblijska knjiga koja govori o Zemlji. Govor o Zemlji proteže se kroz cijelu Bibliju, a prvi dokaz tome je taj što je riječ Zem-

Snimka: www.franjevacapliti.hr

Provincijali Franjevačkog reda OFM iz Europe i drugi franjevci s mons. Barišićem pred Gospinim kipom u franjevačkom samostanu u Sinju

postanka, o stidu i sramu kao znakovima podijeljenosti ljudskoga stanja, o teologiji stida i iskustvu re-humaniziranja te o etosu stida između ograničenja, vjernosti i siromaštva.

„Gradite mostove, a ne zidove“

Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II. proslavio je 22. listopada u Sarajevu svoj dan. Proslava uz sudjelovanje mladih iz 20 župa odvijala se u znaku veze Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih (NCM-a) Ivan Pavao II. s dvojicom pape mostograditelja – zaštitnika Centra, svetog Ivana Pavla II., i pape Franje, koji se u toj instituciji 6. lipnja susreo s tisućama mladih u sklopu svog pohoda Sarajevu, poručivši im: „Gradite mostove, a ne zidove“.

„Radost i zajedništvo“ bila je tema redovničkih dana koje je organizirala Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica.

crkvi Svetog Križa u Sigetu predvodio je mons. Carballo.

Provincijali Franjevačkog reda OFM iz Europe, predvođeni predsjednikom Unije franjevačkih provincijala Europe (UFME) fra Miljenkom Štekom i provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, hodočastili su iz Dubrovnika u svetište Gospe Sinjske. Hodočasnike je uz svečano slavlje zvona dočekao sinjski gvardijan fra Petar Klapež i franjevci Provincije Presvetog Otkupitelja, među kojima su bili vikar Provincije fra Ante Udovičić, definatori fra Petar Klarić, fra Vinko Prlić i fra Nedjeljko Šabić, franjevci iz sinjskog samostana kao i iz drugih samostana i župnici koji su im izrazili dobrodošlicu i ponudili osvježanje uz bratski razgovor o svetištu Gospe Sinjske. Euharistijsko slavlje u crkvi Gospe Sinjske predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić.

Znanstveni kolokvij o ekologiji prigodom objavljivanja enciklike pa-

lja treća spomenuta riječ u Bibliji. Hrvatski Caritas i ove godine u suradnji s Lidlom Hrvatska pokrenuo nacionalnu humanitarnu akciju „Pomagati je lako!“. Kroz akciju prikupljaju se prehrambeni i higijenski proizvodi za socijalno ugrožene obitelji i pojedince, korisnike pomoći nad/biskupijskih Caritasa diljem Hrvatske.

Počast Domovini

Molitveni dan za Domovinu Vrhbosanske nadbiskupije i hodočašće na Bobovac katolika pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i redarstvenih snaga proslavljen je pod geslom „Nebeska Majko čuvaj naše obitelji, gnijezdo života, vjere i duhovnih zvanja“. Euharistijsko slavlje na ostacima kraljevskog grada Bobovca pored crkve sv. Mihovila arkandela, u kojoj se nalaze posmrtni ostaci nekoliko bosanskih kraljeva predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. **A.O.**

RAZGOVOR S PROF. SREBRENKOM ŠERAVIĆ, RUKOVODITELJICOM ODJELA ZA KULTURU HRVATSKE MATICE ISELJENIKA

Kroz tradicijsku kulturu čuvamo svoje korijene

Prof. Srebrenka Šeravić rođena je Zagrepčanka, premda se, kako ističe, ponosi svojim dalmatinskim korijenima, koji sežu do otoka Vrgade gdje je rođen njezin djed po majci te do sela Konjskog na Klisu, po očevoj strani. U Zagrebu se školovala, diplomirala ruski i engleski jezik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, plesala više od desetljeća u tadašnjem folklornom ansamblu „Joža Vlahović“ (današnjem Zagrebačkom folklornom ansamblu), stvorila obitelj, majka je sina Marka, profesora filozofije i sociologije, sjajnog glazbenika, a nada se uskoro postati i baka.

Snimio: A. Polegubić

Hrvatska se tradicijska kultura voli i poštuje

Živa zajednica: Što za Vas znači hrvatska tradicijska kultura?

Srebrenka Šeravić: Pri kraju sam svoga radnoga vijeka, ali kad pogledam unatrag sa zadovoljstvom mogu konstatirati da sam uvijek imala sreću raditi posao koji neizmjerljivo volim i poštuju, a to je naša hrvatska tradicijska kultura. Moj nekadašnji hobi, folklor, postao je moja životna profesija. Nakon diplome zaposlila sam se u „Artu“, koji je tada organizirao, između ostaloga, Međunarodnu smotru folkloru u Zagrebu. Punihi šesnaest godina bila sam posvećena organizaciji tog festivala. Ne treba spominjati što je meni, folklorasi, tada značilo biti dijelom tima koji organizira tada našu najveću folklornu smotru. Na Smotri folkloru surađivala sam s prof. Zvonimirovom Ljevakovićem, legendom hrvatske folkloristike, uz kojega sam obilazila hrvatska sela i upoznavala izvorne skupine, učeći na terenu. Potom slijede dvije godine rada u Hrvatskom saboru kulture gdje sam kao stručna suradnica za ples ponovno bila u središtu folklornih zbivanja Hrvatske. Nakon toga, sve do danas, više od dvadeset godina radim u Hrvatskoj matici iseljenika, posljednjih godina kao rukovoditeljica Odjela za kulturu. I danas, kao i na samome početku mog rada u Matici, radujem se svome pos-

lu, svakodnevnoj suradnji s hrvatskim iseljenicima u cijelome svijetu, a posebno mogućnosti da se i dalje intenzivno bavim hrvatskim folklornom i njegovanjem hrvatske tradicijske kulture.

Živa zajednica: Za koga možete posebno reći da je utjecao na Vaš životni i poslovni svjetonazor?

Srebrenka Šeravić: U mom odrastanju i oblikovanju mog životnog i poslovnog svjetonazora najviše su utjecale dvije iznimne osobe: moj djed dr. Blaž Jurišić, hrvatski jezikoslovac i dr. Ivan Ivančan, jedan od naših najvećih etnokoreologa i istraživača tradicijske kulture. Njima sam neizmjerljivo zahvalna za put koji su mi ukazali i znanje koje su mi pružili.

Raznolikost Matičinih programa

Živa zajednica: Poznato je kako Hrvatska matica iseljenika dugi niz godina skrbi o očuvanju hrvatske folklorne baštine. Na koje sve načine Matica pritom djeluje?

Srebrenka Šeravić: Hrvatska matica iseljenika jest institucija koja ima zadaću skrbiti o nacionalnom i kulturnom identitetu Hrvata koji žive izvan Republike Hrvatske. Pritom vodimo brigu upravo o interesima i potrebama naših ljudi, posebice mladih naraštaja. Tijekom godine organiziramo i priređujemo brojne programe, a velik

broj njih upravo su posvećeni hrvatskome folkloru. To nije slučajno, naim, u hrvatskim zajednicama širom svijeta postoje brojne folklorne i tamburaške skupine, u nešto manjem broju i klapa. Svi oni kroz folklorni ples, pjesmu, narodnu nošnju i zvuke tambure nastoje sačuvati veze sa svojom domovinom i sve to prenositi na mlade naraštaje. Vrlo se često susrećemo s folklornim skupinama u kojima mladi četvrtog ili petog naraštaja naših iseljenika više ne govore hrvatski jezik, ali sa srcem plešu, sviraju i pjevaju. Svima njima treba naša stručna pomoć u pripremi programa i stoga Hrvatska matica iseljenika veliku pažnju posvećuje organizaciji programa i projekata vezanih uz hrvatsku tradicijsku baštinu. Prije svega, tu su tradicionalne Zimska i Ljetna škola hrvatskoga folkloru koje okupljaju velik broj polaznika i koje služe obrazovanju voditelja i članova hrvatskih folklornih i tamburaških skupina. Školu folkloru utemeljio je dr. Ivan Ivančan, danas ju vodi prof. Andrija Ivančan, etnolog i ugledni koreograf, a predavači su najistaknutiji folklorni i glazbeni stručnjaci. Organiziramo i „Hrvatsku etnorignicu“ – radionicu narodnih nošnji i tekstilnih vještina gdje se može naučiti sve o hrvatskim narodnim nošnjama: njihovu krojenju, šivanju, ukrašavanju, tkanju, svim vrstama čipki i vezova. Hrvatska matica iseljenika suorganizator je i projekta „Revija i izbor za

načelniku Hrvaticu u narodnoj nošnji", koja se održava u Tomislavgradu, u Bosni i Hercegovini, a okuplja djevojke našega podrijetla iz cijeloga svijeta koje se natječu u narodnim nošnjama. To su naši redoviti godišnji programi, no uz njih organiziramo i izložbe vezane uz tradicijsku kulturu, primjerice: „Tradicijsko ruho Hrvata u Vojvodini“ (2011.), „Tradicijski nakit Hrvata u Bosni i Hercegovini iz etnografske zbirke Karmel sv. Ilije na Buškome jezeru“ (2012.), „Život, običaji i pučka pobožnost Hrvata u Bosni i Hercegovini“, kojim je autor otac Zvonko Martić (2009.). Organizatori smo i folklornih i drugih festivala – Festival folklornih grupa Hrvatske bratske zajednice iz SAD-a i Kanade (koje organiziramo svake pete godine, a posljednji je održan u dvorani Vatroslav Lisinski, Zagreb, 2013.), dva Susreta klapa iz hrvatskoga iseljeničtva (2005. i 2007. godine), te raznih folklornih koncerata, poput „Pivaj, sine, da Hrvati žive“, na kojemu je Zagrebački folklorni ansambl izveo cjelovečernji program sastavljen od plesova i glazbe Hrvata koji žive u susjednim zemljama. Organiziramo i višednevne turneje folklornih skupina iz iseljeničtva u Hrvatskoj, ali i gostovanja naših uglednih ansambala u hrvatskim zajednicama širom svijeta. Naravno, tu je i svakodnevno pružanje različitih savjeta vezanih uz brojna pitanja o narodnim nošnjama, notama, programu, kontaktima s našim folklornim stručnjacima, povezivanju s domaćim festivalima i skupinama.

Lijepo je susresti hrvatsku mladost u plesu i pjesmi

Živa zajednica: Na Matičine programe odaziva se i veliki broj mladih iz Njemačke. Što učiniti da ta suradnja bude još učinkovitija?

Srebrenka Šeravić: Raduje me što se, posebice na Matičinu Ljetnu školu hrvatskoga folkloru, odaziva sve veći broj mladih folklorista i tamburaša iz Njemačke. Primjerice, ovoga ljeta ih je bilo čak petnaest, a došli su iz Berlina, Nürnberga, Ehingena, Filderstadta, Wuppertala i Stuttgarta. To je jako dobro, jer pokazuje da širom Njemačke postoji zanimanje za hrvatski folklor i želja za opstankom i daljnjim napretkom skupina i tamburaških orkestara. Sigurna sam da bi uz bolju promidžbu broj potencijalnih polaznika bio daleko veći.

Živa zajednica: Već dugi niz godina sudjelujete u prosudbenoj komisiji na hrvatskim folklornim festivalima, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta? Kakva su Vaša iskustva?

Srebrenka Šeravić: Kad god mi se ukaže prilika, sa zadovoljstvom sudjelujem u radu prosudbene komisije folklornog festivala koji organizira Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta. To je ipak najvažniji festival, koji redovito okuplja velik broj hrvatskih folklornih skupina iz cijele Njemačke. Lijepo je na jednome mjestu vidjeti i susresti sve te skupine, svu tu našu hrvatsku mladost, koja s ljubavlju i entuzijazmom pleše, pjeva i s ponosom odijeva hrvatske narodne nošnje. Uvijek iznova ostajem zadivljena tru-

Nadam se i vjerujem da će hrvatske katoličke misije i zajednice u Njemačkoj pri kojima djeluje većina hrvatskih folklornih skupina i u budućnosti podupirati njihov rad, bez obzira na izazove suvremenog doba i sve manja financijska sredstva.

dom koji u opstanak i rad skupina ulažu naši svećenici, časne sestre, učitelji i roditelji da bi djeca u stranoj zemlji sačuvala svoje korijene.

Živa zajednica: Što je dobro, a što bi trebalo poboljšati kad su u pitanju festivali u Njemačkoj?

Srebrenka Šeravić: Svakako je jako dobro što organizator poziva stručne osobe iz Hrvatske kako bi svojim savjetima – nikako ne kritikama – pomogli skupinama da poprave neke detalje u svojoj scenskoj prezentaciji folkloru. I, naravno, uvijek me raduje kada primijetim da su prihvatili i primijenili naše sugestije. Posljednjih godina skupine postaju sve bolje što se tiče plesa i odijevanja narodnih nošnji. No, mnoge od njih se susreću s problemom glazbene pratnje – nažalost, u većini slučajeva nemaju živu tamburašku pratnju, već su prisiljeni plesati uz glazbu snimljenu na CD-u. Nadam se da će se u budućnosti i u tome smislu dogoditi nešto dobro, da će, uz folklorne plesače, stasati i mladi tamburaši.

Živa zajednica: Lijepo je vidjeti kako su u očuvanju hrvatske folklorne

baštine aktivni mladi drugog i trećeg hrvatskog naraštaja u Njemačkoj. Što je to što mlade danas oduševljava?

Srebrenka Šeravić: Na svakoj Školi hrvatskoga folkloru upoznajem nove polaznike, nerijetko i djecu naših nekadašnjih polaznika. Sve njih danas, kao i naraštaje prije njih, povezuje ljubav prema hrvatskome folkloru. Tu se ništa nije izmijenilo. Oni i dalje uče, plešu i pjevaju s nevjerovatnim entuzijazmom. No, primjećujem da se uz nove tehnologije za njih otvara i svijet međusobne komunikacije, što znači da su iznimno dobro povezani, da su svakodnevno u kontaktu, razmjenjuju informacije, pomažu jedni drugima savjetima, da se posjećuju, dogovaraju gostovanja, zajedničke odlaske na festivale.

Vrijednosti hrvatske tradicijske kulture

Živa zajednica: Kako pomoći u obnovi i održavanju narodnih nošnji?

Srebrenka Šeravić: Nažalost, problem opremanja ansambla u kvalitetne narodne nošnje oduvijek je bio zahtjevan i skup, kako u Hrvatskoj, tako i u iseljeničtvu. Posebno je teško ljudima koji žive daleko od Hrvatske. Bilo bi idealno da u Njemačkoj postoji Posudionica narodnih nošnji, kao što je to slučaj u Zagrebu gdje se po potrebi može posuditi kvalitetne narodne nošnje iz bilo kojeg dijela Hrvatske. Mnoga naša društva u domovini jednostavno nemaju novca da svaku koreografiju opreme odgovarajućom nošnjom, pa pribjegavaju posudbi. Vrlo često se snalaze tako da ih posuđuju jedni drugima. Možda bi to moglo biti rješenje i u Njemačkoj, da folklorne skupine koje već posjeduju pojedine komplete nošnji povremeno, uz određena pravila, posude i pomognu drugima. Ali ako se skupina ipak odluči na kupnju vlastitih narodnih nošnji, trebalo bi točno znati i dobro provjeriti kako ta nošnja zaista izgleda i od kojih se i kakvih dijelova sastoji. Svakako se treba posavjetovati sa stručnjacima, raspitati se u etnografskim muzejima ili zavičajnim zbirkama gdje su takve nošnje pohranjene. I tek tada pažljivo donijeti odluku. Na našim školama folkloru obvezatna su i predavanja o narodnim nošnjama, a posebice se o tome može puno saznati na Hrvatskoj etnoriznici – radionici narodnih nošnji. To svakako preporučujem.

Nastavak na str. 24

KAŠTEL ŠTAFILIĆ

Pastoralni skup o vjeri i duševnom zdravlju

Vjera i duševno zdravlje – kako pomažu vjera, psihologija i medicina – tema je Godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih svećenika, đakona, pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe, koji je održan od ponedjeljka 5. do petka 9. listopada, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni, u hotelu „Resnik“ u Kaštel Štafiliću nedaleko Splita. Skup, na kojem se okupilo više od šezdeset sudionika, započeo je u utorak 6. listopada zazivom Duha Svetoga. U ime organizatora sve je pozdravio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina koji je ujedno i otvorio rad skupa. „Psihički problemi se odražavaju i na pastoralne djelatnike pa vjerujem da će i ovaj skup biti svima od koristi i za dušu i tijelo“, rekao je. Splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić u pozdravnom govoru izrazio je radost što su sudionici izabrali za svoj godišnji skup kutak Splitsko-makarske nadbiskupije. Mons. Barišić zahvalio je okupljenim na svemu što čine za naše ljude u inozemstvu koji žive, kako je rekao, dvostruku dijasporu, onu prostornu u udaljenosti od svog doma i ognjišta i onu dijasporu stanja u vlastitoj ranjivosti.

Hrvatska inozemna pastva jedna od nazočnijih

Predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu sarajevski pomoćni biskup Pero Sudar zahvalio je pastoralnim djelatnicima u ime biskupa obiju biskupskih konferencija za sav trud koji ulažu i koji je vidljiv u hrvatskoj inozemnoj pastvi. „S ponosom kažem da je hrvatska inozemna pastva jedna od nazočnijih inozemnih pastvi. Premda smo mali narod, po postotku iseljenosti smo među prvima u Europi. Javlja se i novi iseljenički val koji itekako osjećate i koji zapljuskuje naše misije. Koliko god nam je žao svakog, posebno mladog čovjeka, koji odlazi iz domovine, a nitko ne odlazi iz domovine da nije barem malo razočaran, toliko smo

zahvalni svima vama koji im duhovno pomažete“, rekao je biskup. Sve su pozdravili i gradonačelnik Kaštela Ivica Udovičić i direktor hotela „Resnik“ Draško Babić.

Tijekom skupa sudionike je pozdravio i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dr. vlč. Tomislav Markić. Zahvalio je pastoralnim djelatnicima na svemu dobrom što čine u hrvatskoj pastvi u Zapadnoj Europi. Ujedno je podsjetio na izradu baze podataka o misijama i pastoralnom osoblju hrvatske inozemne pastve, ljetnoj školi hrvatskoga jezika, povijesti i

di iz Hrvatske, od čega 30.185 muškaraca i 14.055 žena. U toj se godini ujedno iz Bosne i Hercegovine u Njemačku uselilo 20.600. Prema statističkom stanju od 30. lipnja 2015. u Njemačkoj je 210.074 Hrvata, 11.015 osoba iz Bosne i Hercegovine, 29.793 osoba koje imaju njemačko-hrvatsko državljanstvo, a 2794 njemačko-bosansko/hercegovačko državljanstvo. Katolicima se u Njemačkoj deklariralo više od 250.000 ljudi hrvatskoga jezika, rekao je ravnatelj Schohe koji je istaknuo kako Katolička Crkva u Njemačkoj nastoji

Skup je započeo zazivom Duha Svetoga

kulture te formaciji animatora mladih te je sudionike pozvao neka se odazovu i pomognu ostvarenje tih projekata. Prenio je i prijedlog jednog voditelja misije da se u sljedećih nekoliko godina vezano uz neku misijsku proslavu postavi trajni spomen ispred ili u crkvama u kojima se naše zajednice u svijetu okupljaju na misna slavlja. „Može to biti kip bl. Alojzija Stepinca ili neka spomen-ploča koja bi svjedočila o nazočnosti Hrvata u tim mjestima“, pojasnio je. Dr. Markić osvrnuo se na novi val iseljavanja te rekao da bi bilo dobro sa skupa uputiti izjavu ili apel javnosti u kojem bi se na to ukazalo i pokušalo upozoriti na brojne opasnosti koje to u sebi krije. Na skupu je bio i ravnatelj dušobrižništva za katolike drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije Stefan Schohe. Podsjetio je kako je prema njemačkoj useljeničkoj statistici u 2014. godini u Njemačku uselilo 1,4 milijuna ljudi. U 2014. godini je doselilo 44.240 lju-

kvalitetno pastoralno odgovoriti na sve izazove povećanog useljavanja ljudi u Njemačku. Ujedno je zahvalio na zauzetom pastoralnom djelovanju hrvatskim pastoralnim djelatnicima u Njemačkoj te im je prenio zahvalu i Komisije za migraciju Njemačke biskupske konferencije i njezina predsjednika mons. Norberta Trellea, biskupa Hildesheima. Među sudionicima su bili i delegati za Skandinavске zemlje mons. Stjepan Biletić, za Francusku, zemlje Beneluxa i Veliku Britaniju vlč. Stjepan Čukman i delegat za Austriju fra Ilija Mijatović.

Nema dobre psihijatrije bez uvažavanja religijskih uvjerenja

Uvod u skup dao je dr. Adolf Polegubić koji je podsjetio kako su se za ovogodišnju temu skupa odlučili kako bi pokušali dobiti odgovor na pitanje kako pri duševnom zdravlju pomažu vjera, psihologija i medicina i to naj-

prije samim pastoralnim djelatnicima, a potom i onima s kojima žive i djeluju. Toga su dana održana četiri predavanja. Predavanje „Oblikovanje zdravlja kroz duhovnost” održao je dr. Miro Jakovljević. „Vrijeme je kreativne suradnje psihijataru i duhovniku, odnosno dušobrižniku. Duhovna briga oko očuvanja zdravlja i nastojanje da se bolešću narušeno zdravlje ponovno povratu važna su sastavnica i svih velikih religija. Religije sudjeluju u uzdizanju života i integraciji zdravlja u više i cjelovitije, duhovne perspektive značenja i vrednota. Nema dobre psihijatrije bez uvažavanja religijskih uvjerenja, običaja i rituala bolesnika, ali duhovna ili produhovljena psihijatrija je mnogo više od toga. Sa svoje strane neuroznanost i psihijatrija imaju mnogo toga što može biti korisno za teologiju i religiju. Za ispravan odnos između psihijatrije, teologije i religije iznimno važna je uloga duhovnosti. Duhovnost ne osuđuje i ne razdvaja, ona uvijek povezuje kroz viši i zajednički smisao, čak i ono što mnogi misle da se povezati ne može. Psihijatrija i teologija mogu zajedno mnogo više pridonijeti u izgradnji boljeg i humanijeg društva, civilizacije mira i dobra, odnosno Nebeskog kraljevstva ljubavi”, istaknuo je dr. Jakovljević.

„Vjera i duševno zdravlje (kako vjerom nadvladati strah)” – naslov je predavanja dr. o. Mije Nikića. Istaknuo je kako vjera ima svoje zahtjeve i svoje nagrade. „U vjeri čovjek shvaća da je on za svoj život Bogu odgovoran i da mora tako živjeti da sebe što bolje ostvari na svim razinama, da ostvari sve potencijalnosti koje su u njemu skrivene. Na tjelesnoj razini vjera traži od čovjeka da se on brine za svoje tjelesno zdravlje. Kršćanska i islamska tradicija vjeruju u uskrsnuće tijela, zato već na ovom svijetu treba čuvati tijelo i pripremati ga za život u punini koji ga čeka u vječnosti. Na emocionalnoj razini vjera pomaže u liječenju raznih psihotrauma tako što osobu uvjerava da je ona od Boga ljubljeno i bezuvjetno prihvaćeno biće. Kad izranjena duša povjeruje u bezuvjetnu ljubav Božju, bolne emocije zamrznute u psihi osobe polako se tope i nestaju u ozračju velikog povjerenja u Boga. Preko internih, religioznih kognicija vjera djeluje kao unutarnja stabilizirajuća snaga koja životu daje smisao i kao vanjska društvena potpora u teškim trenucima života”, istaknuo je dr. Nikić.

Predavanje „Kako rasti u vjeri” preko skype-a iz Zagreba održao je dr. Tomislav Ivančić. Istaknuo je kako je bit čovjekova života rasti. „Od začeca do smrti on raste i mijenja se. Zato je i rast u vjeri prirodna, egzistencijalna i nužna stvarnost. Prestane li se razvijati, on je napustio život. Da bi se događao rast u vjeri, potrebno je najprije znati što je vjera, gdje su njezini korijeni, u kome smjeru treba rasti i kako odrastati u vjeri. Važno je stalno imati na umu da se vjera najprije treba roditi, kako bi mogla rasti. Ona se rađa iz milosti, iz Božjeg samodarivanja čovjeku te iz čovjekove urođene religioznosti i savjesti s jedne strane, a iz sakramenata inicijacije s druge strane. Vjera je nekako začeta u sakramentu krštenja, a rađa

darežljivost, trpeljivost. Dominacijom pozitivnih manje dolaze do izražaja negativne osobine: sujeta, taština, oholost, napuhanost, nadmenost, bahatost, egoizam, zavist, zloba, pakost, ljubomora, lakomost, agresivnost, ratobornost, mržnja, licemjernost, malodušnost, cinizam, osvetoljubivost, poltronstvo, podlost, karijerizam, koristoljublje, lopovluk, prijetvornost, parazitizam, tvrdoglavost, izdajništvo, tvrdičluk, inertnost, lažljivost, klevetništvo, demagogija. Na kraju postavlja se pitanje je li preoptimistično očekivati da bi psihijatrija i religija mogle biti katalizator u oblikovanju dobrog i zdravog društva i civilizacije ljubavi sada kada su sve velike ideje dvadesetog stoljeća: ideje zdravlja za sve, pravednog društva, društva blagostanja,

Rad skupa otvorio je delegat vlač. Ivica Komadina. Na slici s predavačima dr. Jakovljevićem (lijevo) i dr. o. Nikićem (desno).

se prvim navještajem i čovjekovim obraćenjem za Kraljevstvo Božje. To rađanje vjere je gotovo zaboravljeno, te Crkva traži novu evangelizaciju. Važno je pomoći čovjeku, da se otvori Božjem samodarivanju”, zaključio je.

Dr. Miro Jakovljević održao je predavanje „Ličnost i zdravlje (poremećaji ličnosti)”. Istaknuo je kako je izgradnja dobrog i zdravog društva povezana s poticanjem razvoja pozitivnih karakternih osobina u koje spadaju: miroljubivost, tolerancija, uvažavanje drugoga i njegovih potreba, pravičnost, istinoljubivost, dosljednost i principijelnost, samokontrola, ustrajnost, iskrenost, samokritičnost, humanost, skromnost, poštenje, altruizam, druželjubivost, kolektivizam, solidarnost, hrabrost, odgovornost, discipliniranost, samoinicijativnost, radinost, dostojanstvenost, uzvišenost, ljubaznost, plemenitost, samopožrtvovnost,

itd. iznevjerene”, zaključio je dr. Jakovljević. Svečano misno slavlje toga dana predvodio je mons. Pero Sudar u crkvi Sv. Majke Tereze u Kaštel Štafilicu u koncelebraciji s delegatom mons. Biletićem i dr. o. Nikićem, koji je održao homiliju.

U večernjim satima toga dana održana je duhovno-kulturna večer tijekom koje je predstavljen 16. zbornik radova s prošlogodišnjega skupa održanog u Vierzehehligen u Njemačkoj o temi „Zapadna civilizacija u raskoraku između vjere i razuma” pod nazivom „Zapad, vjera i razum”. O zborniku je govorio dr. Adolf Polegubić koji ga je uredio zajedno s dr. Borisom Vulićem. Ravnatelj Hrvatskoga katoličkog sveučilišta dr. Željko Tanjić upoznao je sudionike s tim sveučilištem, a predstavljen je i roman dr. fra Šimuna Šite Čorića pod nazivom „Izgleda, drugog puta nije bilo”. ◆

Roman iz novije europske povijesti objavljen je u nakladi Glasa Koncila u biblioteci „Romani“. O romanu je iscrpno govorila Silvana Dragun.

Drugoga dana skupa, u srijedu 7. listopada, predavanje o principima biblijske psihoterapije održao je dr. o. Mijo Nikić, dok je dr. Tomislav Ivančić preko skype-a održao predavanje pod nazivom „Moderni čovjek u potrazi za smislom života“. Pritom je dr. Nikić istaknuo kako je „Isus Krist, Sin Božji koji je postao čovjekom, za nas Spasitelj svijeta“. „Došao je na svijet da objavi ljudima potpunu istinu o Bogu i o čovjeku. Svojom smrću na križu pomirio je ljude s Bogom i svojim uskrsnućem ušao u slavu Oca Nebeskog gdje je pripremio mjesto svima koji mu povjeruju i pođu njegovim putem. Za vrijeme svoga zemaljskog života liječio je ljude od raznih bolesti premda cilj njegova utjelovljenja nije bio u tome da liječi ljude od njihovih bolesti ni da u potpunosti ukloni patnju iz njihova života. Također nije došao ni zato da provodi uspješnu psihoterapiju neurotičnih i psihotičnih pacijenata premda je svojim djelovanjem, svojim riječima i gestama unosio u ljude mir, a udaljavao tjeskobu i strah. Drugim riječima, Isus je najbolje znao da je čitav čovjek treba spasiti. Zato njegove riječi i njegova djela dotiču čitavog čovjeka: njegovo tijelo, dušu i duh. Svojim naukom i svojom milošću Isus želi učiniti ljudima život ljepšim i boljim već ovdje na ovome svijetu“, zaključio je.

Bez smisla čovjek je mrtav

Dr. Ivančić je pak kazao kako je smisao čovjekova bitna struktura. „Ako ima smisao on živi, ako ga nema već je mrtav. Smisao je uvijek tamo gdje čovjek slijedi dobrotu i istinu, a besmisao tamo gdje se čovjek predao zlu i prijevari. U svijetu su pomiješani dobro i zlo. Čovjek treba uložiti napor da bi slijedio dobro. Na zlo ga zavode zli duhovi i zli ljudi. Đavao obilazi kao ričući lav, tražeći koga da proždre, obavještava nas Sv. Petar. On je lažac i otac laži, te time ubojica ljudi, poučava nas Isus. On je mrčna sila, zavidnik čovjeku, sav se zauzima da čovjeka uništi. Prema crkvenim ocima on nije pristao da služi ljudima, pa ni Isusu, kad uzme ljudsku narav. Non serviam – neću služiti, njegov je slogan. Zaveo je prvog čov-

jeka, koji je zato istjeran iz raja i živi u svijetu zla, krivnje, bolesti, patnje i smrti. No, Bog i čovjek, Isus iz Nazareta je došao spasiti čovjeka. Dok zlo i zli čovjeka udaljuju od smisla, Isus, dobrota i istina ga vraćaju njemu. Neuroznanosti i epigenetika daju jasni uvid u to kako dobrota i istina štite čovjeka, ozdravljaju ga i daju mu smisao, dok naprotiv zlo i laž razgolićuju čovjeka, svode ga na razinu životinje, čine ga svestrano bolesnim i oduzimaju mu smisao rada i života. Naši suvremenici nemaju prilike doći do tih znanstvenih spoznaja, premda posjeduju čudesne informativne mogućnosti. Postmoderna epoha šla je s racionalnog na psihofizičku razinu, jer je moderna pala s razine duha i intelekta na racionalnu razinu. Je li to krajnja točka pada ili će čovječanstvo poći u još dublji mrak, u nevjerojatnu naivnost, u besmisao samouništenja, za što posjeduje tehnička oružana sredstva? Jesmo li sposobni i hrabri zaustaviti dalje propadanje čovjeka? Krajnje je vrijeme da se obučemo u silu Duha Svetoga, koji jedini može mijenjati srca i um ljudi. Od nas se traži odlučna suradnja s Bogom“, zaključio je.

U popodnevnom satima toga dana organizirano je duhovno-studijsko putovanje u Solin i Sinj. Sudionici su se pobliže upoznati s drevnom Salonom o čemu im je govorio dr. Josip Dukić ml., s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu. U Sinju su posjetili Muzej Sinjske alke. Sa samostanskim muzejom ih je upoznao prof. fra Hrvatinić Gabrijel Jurišić. U svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske sudjelovali su u misnom slavlju koje je predvodio i propovijedao mons. Sudar u zajedništvu s gvardijanom i čuvarom svetišta fra Petrom Klapežom, ravnateljem dr. vlč. Markićem, delegatom vlč. Komadinom, svećenicima koji djeluju u hrvatskoj pastvi u Zapadnoj Europi i drugim svećenicima. Sve je na početku pozdravio o. Klapež, podsjetivši kako je 15. kolovoza u Sinju proslavljena 300. obljetnica slavne pobjede pod Sinjem uz Gospin zagovor. Nakon misnog slavlja prof. o. Jurišić upoznao je okupljene s bitkom pod Sinjem i svetištem Čudotvorne Gospe Sinjske. Za sve je priredena večera u samostanu.

Trećega dana skupa, u četvrtak 8. listopada prije podne, predavanje o depresiji i duhovnosti održao je dr. Miro Jakovljević, dok je dr. o. Mijo Nikić govorio o terapijskim učincima

pokore i Euharistije. Dr. Jakovljević istaknuo je kako se depresija iz spiritualne perspektive kroz povijest različito tumačila - kao grijeh, bolest, duhovna slabost, ali i kao razvojna faza spiritualnog rasta i razvoja. „Povezanost između depresivnog raspoloženja i spiritualne borbe, odnosno duhovnog rasta opisana je još u davnim vremenima. Depresija je stara koliko i čovječanstvo i malo tko da nije osjetio, barem na kratko, njezin neugodni i zlokobni dodir. Na sreću, za mnoge je to samo prolazni i kratkotrajni susret. Depresija je prisutna u svim kulturama, u nekima češće, poznate su kao kulture krivnje i kulta rada, univerzalno je ljudsko iskustvo, doživljaj nesreće, neugodne hibernacije, potpune blokade, mračnog tunela, osjećaj da nešto u životu ide u krivo, da se ne može više ovako, pomisao da bi nešto trebalo mijenjati. Predstavlja veliki javno-zdravstveni problem zbog velike učestalosti, izrazitog gubitka radne sposobnosti, povećanog rizika od, prije svega kardiovaskularnih, ali i drugih somatskih bolesti, te visoke smrtnosti. Depresija je bolest s tisuću lica koja se u svakog bolesnika očituje na jedinstven način premda postoje neka zajednička svojstva pojedinih oblika depresivne bolesti. Depresiju karakterizira pojava kraćih ili duljih depresivnih epizoda što predstavljaju vrlo raznovrsne kombinacije i varijacije deset jasno definiranih simptoma. Duhovnost može odigrati vrlo važnu ulogu u oblikovanju zdrave osobnosti ako usmjerava na ljubav, zahvalnost, radost življenja i sreću, dok iskrivljena duhovnost ili nedostatak duhovnosti mogu pogodovati razvoju poremećaja osobnosti. Depresija jest multisistemska bolest koja pogađa i dušu i tijelo, ali je i specifičan način postojanja u svijetu povezan sa specifičnim sustavom vrijednosti, životne filozofije i tragičnog osjećanja života. Iz narativne perspektive depresija može biti odraz destruktivnog i tragičnog životnog skripta/scenarija ili dio gubitničke životne priče koja uključuje narušene odnose oboljele osobe prema sebi, drugima, svijetu i životu“, istaknuo je pritom dodavši kako otvaranje Duhu Svetom po vjeri donosi plodove ljubavi, radosti, mira, strpljivosti, ljubaznosti, dobrote, odanosti, blagosti i suzdržljivosti (Gal 5, 22-23). Njegovanje zahvalnosti Bogu i ljudima, povezano je s ljubavlju, a u surotnosti s depresijom“, zaključio je.

Po Euharistiji postajemo novi ljudi

Dr. Nikić je rekao kako se terapijski učinak sakramenta Euharistije odnosi na čitavog čovjeka. „Duša se napunja milošću koja nas štiti od zla i od Zloga. Nadalje, primljena milost u Euharistiji povećava u nama autentičnu ljubav da možemo ljubiti Boga iz-

ujedno ljudima pomoći da razviju svoju duhovnu dimenziju. To bi trebali biti prvenstveno svećenici i redovnici, ali i u vjeri iskusni laici. Od svojih početaka Crkva je imala vrsne duhovne vođe kako u apostolskim nasljednicima, tako i u svećenicima te monasima. Danas je pitanje, ima li Crkva osposobljenih ljudi koji mogu uvjerno i uvjerljivo izvoditi ljude iz moral-

sno prisiljeni živjeti u okružju javnoga i pojavnoga društvenoga, ali su nam predavači na jedan vrlo umješan vjerski način otvorili perspektivu. Naši ljudi u inozemstvu imaju potrebu da ih netko na materinskom jeziku u duhu vjere prihvaća, razumije i da ih potiče i pomaže da ne klonu. Dok za sve doživljeno na ovom skupu zahvaljujem, svima nama želim neka nam vjera bu-

Sudionice i sudionici skupa pred oltarom Čudotvorne Gospe Sinjske

nad svega, a bližnjega svoga kao samoga sebe. Ista milost preobražava u nama sve ono što Bogu prinesemo. Po Euharistiji postajemo novi ljudi, preobraženi i osposobljeni za uživanje vječnih dobara i ljepota koje je Bog pripremio onima koji mu vjeruju i koji ga ljube”, pojasnio je.

U popodnevним satima toga dana predavanje pod naslovom „Kako danas voditi duše (moderni dušobrižništvo)” održao je telefonski dr. Tomislav Ivančić. Rekao je kako u svijetu borbe i sukobljavanja dobra i zla čovjek treba suputnika koji će ga uhvatiti za ruku i pomoći preskočiti ponore zla, a potpuno se predati ostvarenju dobra. „U društvima djeluju razni savjetnici koji preko odgoja i medija pomažu ljudima da se osposobe za angažman u društvu i da izoštre svoje talente za vrhunska djela. Crkva je Božje društvo, koja je u svijetu, ali nije od svijeta, koja u svijetu treba voditi ljude prema nebu, kamo svi ljudi odlaze. Ona ima zadaću ljude savjetovati i voditi na putu kršćanske vjere i

nih i ideoloških lutanja, te ih uvoditi u život dostojan čovjeka i čvrsto ukorijenjenog u Bogu. Ovaj rad je pokušaj odgovoriti na to pitanje i osposobiti sve nas za duhovno vodstvo, kako bismo započeli novi pokret razvoja čovjeka u tijelu i u duhovnoj duši”, istaknuo je dr. Ivančić. Priredjen je i okrugli stol tijekom kojeg su sudionici razmišljali o zadanoj temi i tražili odgovore na aktualna i kompleksna pitanja povezana s temom skupa.

Vjera otvara perspektivu

Na kraju su prigodnu riječ i zahvalu sudionicima uputili mons. Pero Sudar i delegat vlč. Ivica Komadina te su ih pozvali neka i nadalje zdušno pastoralno djeluju na dobro svojih sunarodnjaka Hrvata katolika u Zapadnoj Europi. Pritom je posebno upozoreno na novi val iseljavanja Hrvata iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Mons. Sudar je ujedno zahvalio na izboru teme i predavača. „Vjera je danas u puštini svakog od nas na način na koji

de snaga koja će nositi sve probleme kojih nas Bog ne želi osloboditi jer kroz njih zriremo.” Delegat vlč. Komadina je predložio da se sa skupa uputi apel domovinskoj javnosti zbog pojačanog iseljavanja Hrvata iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine i problema koji iz toga proizlaze, što je prihvaćeno i učinjeno. Ujedno je zahvalio dušobrižniku u HKM Nürnberg don Vitomiru Zečeviću na čiji je poticaj i preporuku ostvaren skup. U jutarnjim satima toga dana slavljeno je misno slavlje u crkvi Sv. Majke Tereze u Kaštel Štafiliću, a predvodio ga je mons. Sudar u zajedništvu s ravateljem dr. vlč. Markićem i delegatom vlč. Čukmanom. Misno slavlje u petak 9. listopada ujutro predvodio je mons. Sudar u zajedništvu s vlč. Božom Polićem i vlč. Ivicom Zrncom. U konceleciji je bio i župnik župe Bezgrešnog začetca Blažene Djevice Marije u Kaštel Štafiliću vlč. Damir Bistrić, koji je ukratko upoznao sudionike sa župom i crkvom sv. Majke Tereze.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Piše:
mr. Andela
Jeličić

Molitva majke

Slika majke izjednačena je u Bibliji sa slikom ljubavi i beskrajnog prihvatanja.

Na početku Prve knjige o Samuelu čitamo kako je Ana, žena Elkanova, žarko molila Boga da postane majkom. Autor knjige donosi njene riječi, zavjet, ali i sliku po kojoj promatramo Anu kako nastavlja molitvu u tišini, u srcu: „Ana govoraše u srcu; samo se usne njezine micahu, a glas joj se nije čuo“. Kasnije Ana tumači svećeniku koji se čudio tako dugoj i intimnoj molitvi: „Velika sam nesretnica (...) izlijevam svoju dušu pred Gospodinom (...) od preteške tuge i žalosti tako sam molila“ (1 Sam 1, 15–16).

Anina tuga i žalost bile su uzrokovane njenom neplodnošću: u Bibliji često susrećemo motiv žene koja nema djeteta, što je izvorom njenoga poniženja.

No, Ana, mada ojačana, nosi pred Boga svoju muku: i dalje vjeruje kako je dar života u njegovoj ruci i svoju tugu daruje Bogu. Riječi „izlijevam svoju dušu pred Gospodinom“, nisu slučajno odabrane. Hebrejski glagol šafak (izlijevati) u pravilu se koristi u kontekstu kulta, u kojem se prinosi i žrtve lijevanice. Ovime autor želi reći da Ana prinosi svoju bol Gospodinu poput žrtve na žrtvenik. Ako dublje razmišljamo, dolazimo do toga da je Ana duboko u svom srcu prihvatila tu bol, samo ju zato potom može prinijeti, jer čovjek na žrtvenik ne može donijeti ništa tuđe, već samo ono što pripada njemu.

U trenutku kad Ana prinosi svoju bol, paradoksalno pokazujući da ju je prihvatila, Ana se otvara još većoj ljubavi Božjoj, i ta ljubav će uslišiti njezinu molitvu. Shvatio je to svećenik Eli, i pridružuje se njenoj molitvi „neka ti Bog ispuni molitvu kojom si ga molila“. Kasnije će Ana dobiti sina Samuela, ispuniti svoj zavjet, a nama ostaviti još jednu prekrasnu molitvu, svojevrsnu preteču Marijinog veliča.

Bezuvjetnost

Slika majke izjednačena je u Bibliji sa slikom ljubavi i beskrajnog prihvatanja. Nepojmljivo je da majka ne ljubi, zato će proroci koristiti sliku maj-

ke kako bi opisali neizrecivu Božju ljubav: „Može li žena zaboravit' svoje dojenčce, ne imat' sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboravit' neću“ (Izaija 49, 15). Na samom kraju knjige, Izaija će opet posegnuti za slikom majke kako bi opisao utjehu Božju: „Kao što mati tješi sina, tako ću i ja vas utješiti – utješit ćete se u Jeruzalemu“ (Izaija 66, 13). U ovom stihu, slika Jeruzalema – koji prije svega upućuje na Božji hram, Božji dom, i slika majke na-

Tko poznaje neke osnove psihologije, zna da postoji razlika između očinske i majčinske ljubavi. Mada se isprepliću, nadopunjuju i često izjednačavaju, očinska se ljubav ipak povezuje s usvajanjem pravila, dok je majčinska ljubav slika bezuvjetne ljubavi, bezuvjetnog prihvatanja.

dopunjuju se: jer iskustvo čovjeka pokazuje da istinsku utjehu čovjek doživljava u svome domu, tamo gdje kuša utjehu i prihvatanje roditeljske ljubavi.

Tko poznaje neke osnove psihologije, zna da postoji razlika između očinske i majčinske ljubavi. Mada se isprepliću, nadopunjuju i često izjednačavaju, očinska se ljubav ipak povezuje s usvajanjem pravila, dok je majčinska ljubav slika bezuvjetne ljubavi, bezuvjetnog prihvatanja. Majka sposobna voljeti ljubi svoje dijete i prije nego je začeto, devet mjeseci ga nosi u sebi, rađa u velikim mukama, i potom odgaja, othranjuje, doslovno otkidajući od svojih usta, poput pelikana. Stoga je i molitva majke molitva velikog i bezuvjetnog prihvatanja i otvorenosti životu.

Divljenje životu

U evanđelju po Luki, u tekstovima o Isusovu djetinjstvu, čitamo kakav je bio odnos Marije prema Isusu. Slika prihvatanja nameće se od prvog tre-

nutka, u trenu kad Marija Bogu kaže „da“, „evo službenice Gospodnje, neka mi bude po Riječi tvojoj“, Marija zapravo govori „da“ životu. Kasnije ga rađa, podupire, diveći mu se, razmatra nad njime ne bez zabrinutosti i straha: „Marija u sebi pohranjivale sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu“ (Luka 2, 19). Ta opaska pripovjedača lijepo ilustrira Marijinu molitvu. To je iznad svega duboko razmatranje: molitva Marije, kao majke, poput Anine molitve ostaje tiha, nečujna, sabrana u srcu koje prihvaća Božju volju dok prihvaća i podupire život.

Iz Marijinog stava prema životu otkrivamo i suptilnu tajnu duhovnog majčinstva: ono se očituje u prihvatanju i podupiranju života. Papa Franjo često u svojim propovijedima ističe jednu lijepu misao: ne mora žena rađati da bi bila majka. Majkom postajemo svaki put kad prihvatimo i podupremo nečiji život koji u svojoj beskrajnoj mudrosti i ljubavi Bog stavio baš na naš put.

NOVA KNJIGA

Ekumenizam pape Franje

Dr. fra Ivan Macut napisao je i objavio šestu samostalnu knjigu pod naslovom „Ekumenizam pape Franje“, u nizu Ekumena, svezak 39, u izdanju Kršćanske sadašnjosti iz Zagreba. Knjiga broji 292 stranice.

Eine neue Welle der Migration

Seit Monaten reißt das Thema um die vielen aus den Kriegsgebieten in die EU ankommenden Flüchtlinge über die sogenannte „Balkanroute“ weder hierzulande noch in den kroatischen Medien ab. Dabei geht die verstärkte Migrationswelle von Menschen aus Kroatien und Bosnien und Herzegowina, die ihr Land verlassen und in die Länder Westeuropas und in die USA, Kanada und Australien auswandern, nahezu unter. Seit Kroatien am 1. Juli 2013 das 28.

Mitglied der Europäischen Gemeinschaft wurde, steigt die Zahl jener, die Kroatien und Bosnien und Herzegowina verlassen, stetig an. In diesem Zusammenhang sagte Dr. sc. Rebeka Mesarić Žabčić vom Institut für Migration und Völkerkunde in Zagreb in einem Interview für die kroatische Kirchen-

zeitung Glas Koncila vom März 2014 folgendes: „Ergebnissen meiner Untersuchungen in Zusammenarbeit mit Dr. Anđelko Akrap vom Lehrstuhl für Demographie an der Zagreber Fakultät für Wirtschaft zufolge, haben in den letzten fünf Jahren rund 150.000 Menschen, dies entspricht etwa der Einwohnerzahl der Stadt Rijeka, das Land verlassen. Diese Angaben sind umso Besorgnis erregender, als es sich überwiegend um eine junge, vitale und erwerbstätige Bevölkerung handelt.“

Die Lage in Bosnien und Herzegowina ist da nicht viel besser. Angaben der vier Ordinariate der (Erz)Bistümer in Bosnien und Herzegowina nach, gab es dort Ende 2014 insgesamt 420.294 Katholiken. Im Jahr zuvor war die Zahl der Katholiken noch um 11.883 höher.

So äußerte auch der Nationaldirektor für die Katholische Ausländerseelsorge und Mitglied der Migrationskommission der Deutschen Bischofskonferenz, Stefan Schohe, in seinem Grußwort bei der Jahreskonferenz der Kroatenseelsorger und Pastoralmitarbeiter/innen vom 5.–9.10. dieses Jahres in Kaštel Štafilić, dass

20.600 Menschen aus Bosnien und Herzegowina allein im Jahr 2014 nach Deutschland eingewandert sind. Vor dem Hintergrund der genannten Zahlen, die von der Bischofskonferenz in Bosnien und Herzegowina übermittelt wurden, bedeutet dies, dass mehr als 57% der nach Deutschland eingewanderten Menschen Katholiken sind. Ferner sagte Herr Schohe, dass die Zahl der eingewanderten Migranten aus Kroatien sich im vergangenen Jahr auf insgesamt 44.240 Per-

diese Menschen und tragen Sorge für den Erhalt der nationalen und kulturellen Identität.

Die kroatische Migration gehört leider nicht der Vergangenheit an. Im Gegenteil, sie nimmt in einer beunruhigenden Weise zu, zumal immer mehr junge Fachkräfte und Intellektuelle mit ihren Familien das Land verlassen. Mit großer Sorge vernehmen wir, dass viele unserer Landsleute leichtfertig und unvorbereitet die Heimat verlassen. Aus diesem Grund geraten sie immer öfter in schwierige Lebenssituationen und wenden sich an die Mitarbeiter/innen der Kroatischen Katholischen Gemeinden und Missionen, die den Bedürftigen keine adäquate Unterstützung bieten können.

Aus diesem Grund appellieren wir an die Regierungen in der Heimat, sich unter anderem der folgenden Themen zu widmen:

- Ein Umdenken in Bezug auf die kroatische Diaspora, deren vollwertige Anerkennung und eine stärkere Zusammenarbeit anzustreben;

- Konkrete Maßnahmen zur Bekämpfung der Auswanderung und zur Verbesserung der katastrophalen demographischen Entwicklung in der Heimat auf den Weg zu bringen;

- Die kroatischen und bosnisch-herzegowinischen Botschaften und Konsulate vor Ort bei der Fürsorge für Migranten stärker einzubeziehen;

- Den kroatischen Migranten im Ausland eine Briefwahl zu ermöglichen und Bedingungen zu schaffen, dass die Diaspora in den Parlamenten in der Heimat besser vertreten sein kann;

- Bürokratische Hindernisse für potentielle Investoren in der Heimat zu minimieren und konkrete Strategien und Programme für Rückkehrer zu entwickeln.

Wir verbinden diesen Aufruf mit der Hoffnung, dass dieser Anklag bei allen Verantwortlichen in Gesellschaft und Politik findet. Dazu vertrauen wir auf Gottes weise Vorsehung.

Ihr
Pfr. Ivica Komadina, Delegat

Foto: Glas Koncila, 2015, Nr. 43

sonen belief; davon sind 30.185 Männer und 14.055 Frauen.

Zunehmend stellt sich heraus, dass viele der hier ankommenden Menschen unter falschen Voraussetzungen „angelockt“, aber auch aus Unwissen und Mangel an Informationen sogenannten „Vermittlern“ aufgesessen und in schwierige Lebenslagen geraten sind. In ihrer Not suchen sie meistens die Kroatischen Katholischen Gemeinden und Missionen auf. So haben die Kroatenseelsorger und Pastoralmitarbeiter/innen anlässlich ihrer diesjährigen Herbsttagung zum Thema: „Glaube und seelische Gesundheit – wie helfen Glaube, Psychologie und Medizin“ in Kaštel Štafilić einen Appell mit folgendem Inhalt an die Öffentlichkeit in der Heimat gerichtet:

Wir die Seelsorger und pastorale Mitarbeiter/innen in den Kroatischen Katholischen Gemeinden und Missionen in Westeuropa haben Kontakt zu mehr als 600.000 katholischen Migranten aus Kroatien und Bosnien und Herzegowina. Bereits über mehrere Jahrzehnte leisten wir fast ausschließlich alleinigen und organisierten seelsorgerlichen und pastoralen Dienst für

FREISING

Hvala iz dalekog Konga

Nakon tri godine Hrvatsku katoličku misiju Freising iz daleke afričke zemlje Kongo opet je u nedjelju 27. rujna posjetila s. Mislava Prkić, koja u toj zemlji djeluje već trideset šest godina. Došla je prije svega zahvaliti za velikodušnu pomoć koju njenoj zajednici s dvadeset sestara, sedam Hrvatica i trinaest Kongoanki, pružaju vjernici te misije. S tom pomoći se školuje više od 2000 djece u raznim obrazovnim ustanovama (osnovnim, srednjim i domaćinskim školama, bolnicama...) i osposobljuje da jednoga dana oni sami svojim znanjem i sposobnošću pomognu sebi i svome narodu u izgradnji boljšega i pravednijega svijeta i budućnosti. „Mi spavamo na zlatu, dijamantima i prirodnim bogatstvima, a od gladi umiremo“, spomenula je sestra i istaknula da tu nepravdu mogu ispraviti mladi, školovani ljudi pred kojima je budućnost. Mnogi su već završili škole i fakultete, skrbe za sebe, svoje obitelji, rade na dobrobit svo-

S. Mislava je zahvalila na pomoći

ga naroda, a isto tako pomažu i časnim sestrama koje su ih za to osposobile. Osim materijalne pomoći koja je važna, sestra Mislava je posebno istaknula moć molitve, te molitvama preporučila misionarski rad čitave Crkve, svoje sestre i sve one za koje rade. Sama je doživjela čuda koja se događa-

ju snagom molitve. „Često smo bili u opasnostima, ali zahvaljujući molitvama događala su se čuda i bili smo spašeni.“ Spomenula je primjer mjesnog nadbiskupa koji je bio u životnoj opasnosti, ali ga je moć molitve sačuvala na životu. Molitvom krunice svoje sestre izliječen je čovjek koji je pao u ralu crne magije. Stoga sestra posebno preporučuje molitvu za milost Božju bez koje u životu ne uspijeva ništa, a što se tiče materijalnih stvari i novca, ništa ne traže za sebe nego za sirotinju. U svoje molitve sestre uključuju sve ljude, sve koji se za njih mole i koji im na bilo kakav način pomažu.

Blagoslov vjeroučenika i knjige

U nedjelju 11. listopada u HKM Freising su tijekom sv. misa u Landshutu, Dachau i Freisingu blagoslovljeni vjeroučenici i knjige. U toj je prigodi voditelj misije fra Ivan Čugura vjeroučenicima i roditeljima uputio poziv na redovito slavljenje sv. misa i pohađanje vjeronauka, te im podijelio prigodne molitve koje će ih pratiti u svakodnevnicu.

BIELEFELD

Oproštaj pastoralne suradnice Marice Mraz

Zahvaljujemo dugogodišnjoj pastoralnoj suradnici gospođi Marici Mraz, koja je krajem 1980. godine do kraja 2014. godine djelovala pouzdano u svim pastoralnim i kulturnim događajima u Hrvatskoj katoličkoj misiji Bielefeld, kazao je delegat vlč. Ivica Komadina na zahvalnom misnom slavlju u povodu oproštaja Marice Mraz u nedjelju 13. rujna u crkvi Marije Kraljice u Bielefeldu. Misno slavlje predvodio je voditelj misije vlč. Slavko Rako u zajedništvu s delegatom vlč. Komadinom, referentom zajednica drugih materinskoj jezika u nadbiskupiji Paderborn vlč. Frankom Schäfferom i prelatom Ludwigom Hoffmanom.

Marica Mraz je redovito sudjelovala na seminarima za permanentnu izobrazbu pastoralnih djelatnika u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Za vrijeme ljetnih i zimskih praznika sudjelovala je Marica Mraz i njezina kćer Marina, u školi folkloru i u školi tamburice u domovini u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Marica Mraz je pastoralno djelovala u Bielefeldu, Paderbornu, Herfordu, Versmoldu, Mindenu i u drugim mjestima na tom prostoru. Euharistijska slavlja pratila je na orguljama i predvodila je crkveno pjevanje blag-

Na kraju je Marica Mraz uputila zahvalnu riječ

danima, kod krštenja, sv. pričesti, sv. potvrde, vjenčanja i sprovoda, a vodila je i misijski zbor. S ljubavlju je pripremala djecu i mlade za prvu sv. pričest i druge sakramente, kao i za biblijske olimpijade na kojima misija redovito sudjeluje. Organizirala je i vodila folklorne skupine djece i mladih, koje su nastupale u narodnim nošnjama s narodnim plesovima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Bielefeldu, u okolnim mjestima i na folklornim festivalima u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Poučavala je djecu i mlade sviranju tamburice. Između ostalog je organizirala hodočašća i hodočastila je u Sve-

tu zemlju, Lurd, Neviges, Kevelaer, kao i u brojna svetišta u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Za vrijeme Domovinskog rata Marica Mraz je sa svojom obitelji zdušno pomagala. Marica Mraz i dalje s radošću sudjeluje u pastoralnim i kulturnim aktivnostima u hrvatskoj zajednici u Bielefeldu. Njezina kćer Marina Mraz i Maričin muž Mato Mraz 34 godine podržavali pastoralni i kulturni rad u misiji. Mato je rado fotografirao prvopričesnike, krizmanike, sva slavlja i goste misije. Marina Mraz, rođena u Njemačkoj, već je od svog djetinstva rasla uz misiju u koju je bila uključena i u kojoj se uvijek angažirala. Rado je čitala i

KELKHEIM-OFFENBACH

Hodočašće u Fatimu i Lisabon

Mjesec listopada posvećen Blaženoj Djevici Mariji ostat će u posebnom sjećanju skupini hodočasnika Hrvatskih katoličkih župa Main-Taunus/Hochtaunus i Offenbach, koji su od 11. do 14. listopada hodo-

časili u Fatimu i Lisabon, u Portugal. Po dolasku u Lisabon, skupinu od 51 hodočasnika dočekala je kiša, što nije predstavljalo problem, jer se odmah krenulo u raspjevanom i molitvenom ozračju u razgledavnje Lisabona. Vo-

kić u koncelebraciji s fra Marinkom Vukmanom, župnikom HKM Main-Taunus/Hochtaunus. Daljnje putovanje dovelo ih je do Gospinog svetišta u Nazare na Atlantiku. U večernjim se satima skupina hodočasnika uputila do kapele Ukazanja u Fatimi, gdje je slijedilo bdijenje uoči velikog dana sjećanja na zadnje Gospino ukazanje i čudesnom „plesu sunca“, na kojem su prisustvovali oko 70.000 vjernika. Također je župa Main-Taunus/Hochtaunus imala čast sudjelovati u bdijenju, odnosno u molitvi krunice, koju su predmolili Mila Miličević i Mario Trifunović, dok je župnik Main-Taunus/Hochtaunusa fra Marinko Vukman na početku sv. mise imao priliku pozdraviti sve hodočasnike na hrvatskom jeziku. Treći dan hodočašća odvijao se u svetištu Gospe Fatimske, gdje smo posjetili crkvu Presvetog Trojstva, koja može primiti oko 9.000 vjernika. Zlatni mozaik, vidljiv u pozadini, predstavlja zemaljsku i nebesku Crkvu iz Knjige Otkrivenja, novog Jeruzalema. Uz likove anđela, proroka, apostola i svetaca te troje vidjelaca, dodao je umjetnik i likove portugalske zaštitnice sv. Elizabete i sv. Majke Tereze iz Kalkute. Nakon obilaska crkve, slijedila je međunarodna sv. misa koju je predvodio kardinal Giovanni Battista Re u koncelebraciji s mnogobrojnim biskupima i svećenicima. Zatim su hodočasnici imali prilike za osobnu molitvu u Svetištu, kupovinu suvenira, ručak ili odmor, nakon kojega je slijedio križni put, gdje su zastajali također na mjestima ukazanja anđela i Gospe. Zatim je ponovno bila mogućnost za sudjelovanje na večernjim pobožnostima, gdje smo opet imali čast biti dio molitve krunice, čije je prvo otajstvo predmolila Vesna Selak.

Zadnji dan hodočašća, 14. listopada, započeo je sa slavljem sv. mise i raspjevanim hodočascima, koji su se zajedno sa svojim svećenicima fra Marinkom i fra Tomislavom, s. Magdalenom Višić i voditeljicom Natašom Buljić uputili prema Ajus-trela, gdje se nalaze rodne kuće malih pastirica, te u odlazak Lisabona. Tijekom vožnje prema zračnoj luci, hodočasnici su podijelili svoja iskustva sa svima. Većina je ostala zadivljena jednostavnošću puka, koji svim srcem slavi i časti svoju Gospu.

Mario Trifunović

pjevala u crkvi, uključila se u skupinu mladih, sudjelovala na mnogim biblijskim olimpiadama, plesala u folklornoj skupini misije i hodočastila u Svetu zemlju, Lurd, Neviges, Kevelaer i u svetišta u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Početkom 2008. godine Marina Mraz je namještena od Nadbiskupije Paderborn tajnicom misije s 25% radnog vremena. Nakon uspješnog završetka teološkog studija za pastoralne referentice u Paderbornu, namještena je od Generalnog Vikariata nadbiskupije Paderborn za pastoralnu suradnicu u misiji Bielefeld te je tako preuzela odgovorne pastoralne dužnosti u toj hrvatskoj zajednici. Vlač. Schäffer je izrazio zahvalnost Marici Mraz i u ime nadbiskupa Hans-Josef Beckera i uručio joj prigodnu knjigu. Posebno je istaknuo kako ta misija ima budućnost. Katarina Klawa je u hrvatskoj narodnoj nošnji zahvalila Marici u ime misije na hrvatskom i njemačkom jeziku. Također je Manuela Špišić izrazila zahvalnost Marici i predala joj buket cvijeća. Na završetku euharistijskog slavlja voditelj misije vlač. Slavko Rako zahvalio je Marici Mraz i predao u znak zahvalnosti kip Majke Božje. **M.M.**

diteljica Nataša Buljić, nakon srdačnog pozdrava, sve je uputila u zanimljivosti toga grada. Potom su se uputili prema katedrali Sao George Alfama, gdje je kršten sv. Antun Padovanski. Crkva Santo Antonio a Sé nalazi se ispod katedrale, na mjestu gdje je nekada bila rodna kuća tog omiljenog sveca. Prelazeći preko mosta „Vasco da Gama“, stigli su do svetišta Krista Kralja, gdje je slavljen sv. misa, a nakon sv. mise bilo je slobodno vrijeme za okrepiti i zajedničko fotografiranje. Po dolasku u Fatimu, slijedio je smještaj u hotelu, večera te odlazak na večernji molitveni program (molitva krunice, bdijenje sa svijećama i procesija).

Drugoga dana hodočašća putovali su prema povijesnom gradu Coim-bri, danas gradu studenata, s jednim od najznačajnijih sveučilišta u Europi, koje je utemeljeno 1290. godine od kralja Dinisa i njegove supruge sv. Elizabete. Nadalje su uživali u izvanrednom pogledu na grad Coimbre, gdje se nalazi samostan Svetoga križa, gdje je boravio i sv. Antun Padovanski. Tu je susreo prve franjevce te se odlučio za siromaštvo i slijedenje Krista u franjevačkom redu, te se povukao u samoću na brdo iznad grada, gdje se nalazi franjevačka crkva, u kojoj su hodočasnici sudjelovali u misnom slavlju, koje je predvodio župnik HKM Offenbach fra Tomislav Du-

MAINZ

Osamdeseti rođendan o. Zilsa

Njemački dominikanac o. Diethard Zils proslavio je u nedjelju 11. listopada 80. rođendan. Zahvalno dvojezično misno slavlje na njemačkom i hrvatskom jeziku predvodio je slavljениk o. Zils u crkvi sv. Bonifacija u Mainzu u zajedništvu s trinaest svećenika među kojima su bili i hrvatski dominikanac fra Frano Prcela i voditelj Hrvatske katoličke mi-

ti nova nada i to ne samo za pojedinca, već s drugima i za svijet. O tom novom optimizmu o. Zils najradije priča u stihovima. Za Zilsa je jezik pristup novoj kulturi, novom svijetu i novom vlastitom identitetu. Za sve to je potrebna otvorenost za drugačije, nepoznato, a posebno otvorenost iz solidarnosti prema malome, neznatnome, prema ugroženom, koju o. Zils na-

je u Dominikanskom samostanu sv. Bonifacija u Mainzu. Poznati je svećenik i autor više djela, većim dijelom pjesama i meditacija. Brojne je pjesme i molitve europskih jezika preveo na njemački. Objavio je i knjigu svojih izabranih pjesama na hrvatskom jeziku „Hodočasnik riječi“.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

O. Diethard Zils je proslavio 80. rođendan zahvalnim misnim slavljem

sije Mainz fra Ante Bilić. Crkva je bila puna njemačkih i hrvatskih vjernika. Sve je na početku pozdravio o. Zils istaknuvši kako je Božji dar doživjeti osamdeset godina, na čemu je posebno Bogu zahvalan te kako je važno godine proživjeti čineći dobro.

Na njemačkom je propovijedao dominikanac o. Ulrich Engel, a na hrvatskom fra Frano Prcela koji se u svjetlu Svetog pisma osvrnuo na život o. Zilsa. „Za o. Zilsa vjera nije nešto što je statično, običaj ili muzej naučavanja Crkve. Tradicija pa i vjerska tradicija za o. Dietharda je bogatstvo kojemu je pristupiti otvoreno i kreativno. Upravo iz te otvorenosti i kreativnosti, iz osobnog davanja sebe, iz davanja da te dorigne Riječ Božja i sudbina brata čovjeka, osposobljavaš se i za tamu, kako ističe o. Zils. Tada si sposoban ne samo izdržati tamu, nego još više od toga. Taj i takav vjernik, taj i takav Diethard neće očajavati. Prkosit će i sanjati otvorenih očiju i plod tog i takvog hoda čovjeka, vjernika, redovnika i građanina svijeta bit će bi-

dasve ima. Stoga životna kultura o. Zilsa nije jednonacionana. Za njega svaki čovjek postaje Riječ Božja, Božji glas. O. Zils je slobodan i bezbrižan jer ne treba puno, a često se čuje kako u svojoj sobi spontano pjeva. Tako on slavi svoga Boga i veseli se životu i drugome“, kazao je o. Prcela istaknuvši kako mu mi Hrvati možemo reći jedno veliko hvala za sve dobro koje je činio nama pojedincima i našem cijelom narodu solidarizirajući se s nama kad nam je bilo najteže u vrijeme Domovinskog rata, a to svjedoči i njegovo tečno govorenje hrvatskog jezika. Dvojezično je pročitana i pjesma o. Zilsa „Vjera je glagol koji traži dativ“. Na misnom slavlju molilo se i pjevalo na njemačkom i hrvatskom jeziku. Pjevanje je na orguljama pratila Anna Pikulska. Nakon misnog slavlja za sve je priređen objed, a potom je bila prigoda za pozdrave, sjećanja i očekivanja, a izveden je i koncert zvorske glazbe Arva Pärta i dr.

O. Diethard Zils rođen je 1935. u Bottropu u Njemačkoj. Živi i djelu-

KOBLENZ

Mons Mrzljak pohodio misiju

Varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak pohodio je od 2. do 5. listopada Hrvatsku katoličku misiju u Koblenzu, u biskupiji Trier, na poziv voditelja misije vlč. Stjepana Zadravca, svećenika Varaždinske biskupije. U crkvi Sv. Franje Asiškog u Koblenzu, gdje se redovito okuplja hrvatska zajednica na misu, biskup je u subotu 3. listopada podijelio sakrament potvrde kojeg je primilo dvadesetero mladih. Na misi je sudjelovao lijepi broj vjernika, a uz biskupa i vlč. Zadravca, koncelebrirali su voditelj HKM u Hagenu vlč. Damir Kovačić te svećenici iz dekanata. Biskup je u propovijedi izrazio radost zbog većeg broja krizmanika u HKM u Koblenzu, ali i tugu jer mnoge mlade obitelji iz različitih razloga upravo u ovo vrijeme odlaze u Nje- ➤

WUPPERTAL

Proslava blagdana sv. Franje

Blagdan sv. Franje svečano je proslavljen u Hrvatskoj katoličkoj misiji Wuppertal. Svečano misno slavlje predvodio je u nedjelju 4. listopada voditelj misije fra Josip Repeša. Na početku sv. mise svečano je uvedeno u bratstvo FSR (Franjevački svjetovni red) osam prvih članova koji su nakon godinu i pol dana pripreme započeli svoj novicijat. Uz fra Jo-

sipa u obredu primanja sudjelovao je i Paško Macukić, koji je već od prije član FSR, a s obitelji živi u Wuppertalu. U prigodnoj homiliji u obredu primanja u FSR fra Josip je upoznao okupljene vjernike kako je pripadnost FSR u stvari pripadnost Crkvi. Biti član FSR nije biti izdvojen iz zajednice Crkve neko težiti još više slijediti Krista po primjeru sv. Franje. Pozvao je

okupljene da molitvom podrže nove članove FSR kako bi misijska zajednica osjetila bogatstvo ove nove zajednice. Novi članovi FSR obećali su služiti Božjoj slavi i ispuniti njegovu zapovijed ljubavi prema ljudima ostajući u svom staležu. Potom su svi pojedinačno dobili u ruke pravilo FSR i Sveto pismo uz molitvu da Krist bude nadahnitelj i središte njihova života u odnosu prema Bogu i ljudima. Na kraju obreda novim je članovima brat Leon Paško Macukić udijelio znakove Tau i čestitao im na spremnosti započeti godinu novicijata FSR-a. Nakon sv. mise članovi FSR su počastili sve vjernike prigodnim domjenkom u župskoj dvorani. Mlado bratstvo FSR u Wuppertalu trenutno broji devet članova i nekoliko pripravnika sa željom da se bratstvo proširi i svojom aktivnosti obogati misijsko djelovanje u Wuppertalu i okolici. Bratstvo ima dva puta mjesečno svoje susrete, na jednom imaju svoj sastanak sa izabranim temama prema programu formacije i posljednje nedjelje u mjesecu animiraju molitvu pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. **fra Josip Repeša**

mačku i druge europske zemlje. Naime, prema saznanjima hrvatskih svećenika koji su na službi u Njemačkoj te vode hrvatske katoličke misije, u posljednje dvije godine broj Hrvata u Njemačkoj, tj. u hrvatskim katoličkim misijama, porastao je za sto tisuća. Istodobno se radujemo s vama i vašim obiteljima da i ovdje, u ovom pluralnom svijetu svjedočite vjeru hrvatskog naroda, ali duboko u sebi osjećamo tugu što nas je sve manje u našoj domovini, poručio je biskup okupljenim vjernicima. Varaždinski biskup također je u nedjelju 4. listopada predvodio misno slavlje u kojem se misija spomenula 45. obljetnice postojanja. Biskup je pozvao vjernike da zahvale Bogu na daru postojanja misije u kojoj su Hrvati kroz 45 godina mogli okupljati se na nedjeljnim misnim slavljinama.

HKM Koblenz u biskupiji Trier osnovana je 1. lipnja 1970., a prvi voditelj misije bio je vlč. Vjekoslav Ivanović, kojega je na tu službu poslala Skopska biskupija. Službu voditelja misije 1. listopada 1971. preuzeo je mons. Alojzije Petrović, koji je na toj službi bio do 1. prosinca 2004. Na-

Mons. Josip Mrzljak sa skupinom vjernika u misiji

kon odlaska mons. Petrovića u mirovinu na mjesto voditelja misije 1. prosinca 2004. dolazi vlč. Tin Šipoš, koji 26. kolovoza 2007. odlazi u Kartuzijanski samostan u Marienau. Nakon vlč. Šipoša na mjesto voditelja misije dolazi vlč. Stjepan Zadravec.

Pred sam kraj pohoda biskup se susreo i sa članovima predsjedništva „Krug prijatelja Koblenz-Varaždin“, dr. Friedhelmom Pieperom te dr. Miroslavom Jozic-Habjanec u vinskom vrtu Tonija Reifa, čije vino već dugi niz go-

dina povezuje dva grada. Dr. Pieper, inače istaknuti njemački političar i veliki prijatelj grada Varaždina, izrazio je zadovoljstvo zbog posjeta varaždinskog biskupa. Upoznao je biskupa s osnovnim odrednicama „Krug prijatelja Koblenz-Varaždin“ te kratko predstavio povijest i s biskupom govorio o mogućnostima buduće suradnje grada Koblenza i Varaždinske biskupije, koja svoje središte ima upravo u Varaždinu.

Tekst i snimka: IKA

LÜDENSCHIED

45 godina misije i oproštaj vlč. Šimovića

Svečano zahvalno misno slavlje pod geslom „Velika je radost slobodno služiti Bogu, Crkvi, čovjeku i svom narodu!“ u povodu 45 godina Hrvatske katoličke misije Ennepetal-Lüdenscheid i odlaska u mirovinu voditelja misije vlč. Branka Šimovića, svećenika Essenske biskupije, slavljen je u nedjelju 27. rujna u punoj crkvi sv. Josipa i Medarda u Lüdenscheidu. Slavlje je predvodio vlč. Šimović u suslavlju s ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu

scheidu. „To je prvi razlog ovog slavlja, ali ne manje važan je i odlazak vlč. Branka Šimovića u mirovinu.“ Pritom je istaknuo kako za svećenika nema mirovine. Vlč. Šimoviću je dr. Markić izrekao zahvalu i uime domovinske Crkve, koja je u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, i odakle potječu bilo rodnom bilo podrijetlom vjernici misije. Kanonika dr. Dörnemanna je ujedno zamolio neka prenese pozdrave i zahvalu biskupu dr. Overbecku i zahvali za sve što je Biskupija Essen čini-

li su predstavnik gradonačelnika grada Lüdenscheida Björn Weiß, generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Düsseldorfa Zvonko Plečaš, voditelj HKM Essen vlč. Stjepan Penić te voditelj HKM Singen vlč. Vinco Puljić, koji je vlč. Šimoviću darovao sliku vlč. Zlatka Sudca.

Vlč. Branko Šimović rođen je 10. svibnja 1940. u selu Zvirovići u župi Studenci kod Ljubuskog. U tajnosti je napustio ondašnju državu i prešao preko austrijske, talijanske i francuske

Svečano misno slavlje predvodio je vlč. Branko Šimović

dr. vlč. Tomislavom Markićem, kanonikom koji je na čelu odjela za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Essen dr. Michaelom Dörnemannom, te s više hrvatskih i njemačkih svećenika. Sve je na početku pozdravio domaći njemački župnik vlč. Andreas Rose. Potom je vlč. Šimović podsjetio kako je prije 45 godina, u kolovozu 1970. osnovana u Lüdenscheidu Hrvatska katolička misija. Propovijedao je vlč. Šimović. Na kraju je prigodnu riječ uputio kanonik dr. Dörnemann koji je prenio zahvalu i pozdrave vlč. Šimoviću i svima okupljenima essenskog biskupa dr. Fanz-Josefa Overbecka. Ujedno je želio novom voditelju misije vlč. Damiru Kovačiću, koji će voditi misiju uz pomoć pastoralne suradnice Gordane Čutura, puno uspjeha i Božjeg blagoslova. Ravnatelj vlč. Tomislav Markić je uputio čestitku u povodu 45 godina Hrvatske katoličke zajednice koja se okuplja u Ennepetalu i Lüden-

la i čini za Hrvate katolike u toj biskupiji. Izrazio je uvjerenje kako će vlč. Šimović u mirovini imati malo više vremena za molitvu, te ga je potaknuo, kao i sve okupljene, neka mole na veliku nakanu domovinske Crkve, a to je proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca. „Znamo da u tom smislu više nema nikakvih sumnji i prigovora, osim što smo pozvani na strpljenje i da to strpljenje ispunimo molitvom na tu nakanu, kako bi nam bl. Alojzije Stepinac – najveći sin hrvatskoga naroda, zasluyetio na oltaru kao svetac Katoličke Crkve.“ Potom je ravnatelj vlč. Markić vlč. Šimoviću darovao sliku bl. Alojzija Stepinca. Na kraju je vlč. Šimović zahvalio svima te je sve pozvao u župnu dvoranu na daljni tijek proslave. U dvorani je pripremljen objed i prigodni duhovno-kulturni program tijekom kojega je bilo riječi o 45 godina HKM Ennepetal-Lüdenscheid i životnom putu vlč. Šimovića, a prigodnu riječ između ostalih uputi-

granice gdje je je zatražio politički azil. Na kraju je uspio doći u Njemačku gdje je studirao teologiju. Essenski biskup kardinal dr. Franz Hengsbach ga je zaređio 10. zrpnja 1970. za svećenika Essenske biskupije. Do 1970. za Hrvate na području biskupija Essen, Münster, Paderborn pastoralno je skrbio pok. vlč. Franjo Lodeta. Pastoralno djelovanje s Hrvatima na području misije Ennepetal-Lüdenscheid započeo je vlč. Šimović 1970. dok je bio kapelan u njemačkoj župi sv. Josipa i Medarda u Lüdenscheidu, te je za vlč. Šimovića osnovana misija. U tome mu je potporu dao njemački župnik. Kasnije su misiju vodili franjevci trećoredci o. Đuro Lulić, o. Bernard Rubinić i o. Marko Vrgoč. Vodstvo misije opet preuzima vlč. Šimović 1993. te je vodi do odlaska u mirovinu. Novi je voditelj misije svećenik Varaždinske biskupije vlč. Damir Kovačić, koji je ujedno i voditelj HKM Hagen.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

AACHEN

Oproštaj fra Franje Trogrlića

Fra Franjo Trogrlić, svećenik Franjevačke provincije Bosne Srebrene, oprostio se nakon dvadeset dvije godine djelovanja na službi voditelja Hrvatske katoličke misije (HKM) Aachen i vraća se u domovinu. Sveč-

hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, fra Pavom Filipovićem, koji je naslijedio o. Trogrlića na toj službi, te vlč. Mirkom Skorinom, voditeljem Hrvatske katoličke zajednice (HKZ) iz Liega u Belgiji. Sve je na po-

kret aachenskog biskupa dr. Heinricha Mussinghoffa o razrješenju službe o. Trogrlića. Ujedno je uputio zahvalu o. Trogrliću na uspješnom djelovanju u Biskupiji Aachen. Propovijedao je delegat vlč. Komadina, koji je na kraju

Misu zahvalnicu, tijekom koje se oprostio od misije, predvodio je fra Franjo Trogrlić

ano zahvalno misno slavlje u tom je povodu, u nedjelju 20. rujna, u crkvi sv. Petra u Aachenu predvodio o. Trogrlić u zajedništvu s delegatom za

četku pozdravio o. Trogrlić koji je uputio zahvalu svima koji su mu pomogli u vršenju te službe. Potom je katedralni župnik Rolf-Peter Cremer pročitao de-

uime hrvatske pastve u Njemačkoj zahvalio o. Trogrliću na djelovanju u HKM Aachen i na svemu dobrom koje je učinio za Hrvate katolike na tom području Njemačke. Prigodnu zahvalnu riječ uputili su i župnik njemačke župe „Franziska von Aachen“, u sklopu koje djeluje i zajednica sv. Petra u Aachenu, u čijoj se crkvi Hrvati okupljaju na središnje misijsko misno slavlje, vlč. Franz Josef Radler, posebno zahvalivši o. Trogrliću na bratkoj pomoći u toj njemačkoj župi, te Christel Pott iz Biskupije i bivši referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u Biskupiji Aachen Dieter Griemens. Misno slavlje uveličao je zbor HKZ iz Liega uz orguljsku pratnju Jeana Marie Turice, a pod ravnanjem Jelice Džanko Gregov. Slavlje je nastavljeno zajedničkim ručkom uz prigodni oproštajni program.

Fra Franjo Trogrlić je rođen 3. veljače 1949. godine u župi Brestovsko u Bosni i Hercegovini. Za svećenika Franjevačke provincije Bosne Srebrene zaređen je 2. veljače 1975. Od 1975. do 1993. pastoralno je djelovao u župama u Bosni i Hrvatskoj. Od 1. travnja 1993. do 20. rujna 2015. djelovao je kao voditelj HKM Aachen pastoralno skrbeći za Hrvate u Aachenu, Heinsberg-Oberbruch, Jülichu, Alsdorfu, Huchem-Stammeln i Eschweileru. Fra Franjo Trogrlić će u domovini djelovati u svećištu sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju. **Tekst i snimka: Adolf Polegubić**

MAIN-TAUNUS/HOCHTAUNUS

Proslavljena Gospa zaštitnica župe

Zaštitnica župe Main-Taunus/Hochtaunus Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta proslavljena je, u nedjelju 20. rujna, u prepunoj crkvi Sv. Dionizija u Kelheimu. Svečano misno slavlje započelo je procesijom u kojoj su sudjelovali ministranti, folklorasi i svećenici. Misno slavlje predslavio je fra Jozo Župić, poznati pisac i dušobrižnik u Hrvatskoj katoličkoj župi München, u koncelecijaciji sa župnikom fra Marinkom Vukmanom, koji je na početku uputio prigodnu riječ. Fra Jozo je u propovijedi istaknuo kako „Marija koja je povjerovala na riječ Božju, nije povjeravala samo za sebe, nego

je povjerovala uime cijeloga svoga naroda.“ Na misi je pjevao veliki crkveni zbor pod vodstvom s. Magdalene Višić i uz orguljsku pratnju Hrvoja Barnjaka. Na proslavi je bio i Josip Špoljarić, generalni konzul R. Hrvatske u Frankfurtu, kojeg je fra Marinko srdačno pozdravio i zahvalio mu na svemu što je učinio za Hrvate u dijaspori. Druženje je nastavljeno pred crkvom uz domjenak koji su pripremili članovi župnog vijeća. Fra Jozo je predvodio sv. mise i u Bad Homburgu i Bad Soden, nakon kojih je slijedilo druženje uz domjenak. Kolekta na svim misama bila je namijenjena potrebama Caritasa. **IKA**

BIETIGHEIM-BISSINGEN

Proslava sv. Franje – zaštitnika zajednice

Na misnom slavlju se oprostilo nekoliko dugogodišnjih suradnika.

Hrvatska katolička zajednica u Bietigheimu svečanom je sv. misom, 4. listopada, u crkvi sv. Lovre u Bietigheimu, zajedno s HKZ-om sv. Ilije Proroka iz Illingena i sv. Ante Padovanskoga iz Vaihingen-Enza, proslavila blagdan svoga zaštitnika – sv. Franje Asiškoga. Budući da na taj dan kršćani diljem svijeta donose u crkvu

plodove zemlje i rada ruku svojih, bio je to posebno zahvalan trenutak da se župnik fra Josip Bebić i cijela vjerna zajednica oproste od nekoliko svojih vrijednih suradnika, zahvaljujući im na „svetikom predanom radu ruku i srca njihovih“. Od svojih laičkih službi i dugogodišnjega rada na njivi Gospodnjoj, na blagdan sv. Franje, oprostili su

se: pastoralna suradnica Ana Madunić, sakristanka Marija Klarić, dugogodišnji vijećnik u Pastoralnom vijeću Dinko Klarić i tajnik HKZ-a Illingen Marko Mešin. Iako je tek godinu dana župnik u ovim trima zajednicama, fra Josip je od srca zahvalio svima na njihovu neprekidnom brižnom i savjesnom radu za Crkvu te na pravom svjedočanstvu vjere i odanosti Isusu Kristu.

Svečanu svetu misu animirao je mješoviti zbor svih župnih zajednica pod ravnanjem Ane Madunić, kojoj ide posebna zahvala jer je punih 37 godina pastoralno djelovala u HKZ-u Ludwigsburg i u trima HK zajednicama – u Bietigheimu, Illingenu i Vaihingen-Enzu. Slavlje je nastavljeno i nakon mise zajedničkim ručkom i druženjem u prostorijama sv. Lovre. Potom je župnik fra Josip održao zahvalni govor svim suradnicima na odlasku, a prigodne zahvalnice i darove uručili su im predstavnici pastoralnih vijeća Stipe Gudelj, Mihaela Nosić, Zoran Jozić i sam župnik. Zbor je na kraju otpjevao poznatu hrvatsku kajkavsku pjesmu „Fala“. **Jozo B. Stanić**

KEVELAER

Hrvati hodočastili Gospi Tješiteljici žalosnih

Nekoliko stotina Hrvata katolika iz njemačke savezne države Sjeverne Rajne i Vestfalije, Nizozemske, Belgije i Luxemburga u subotu, 3. listopada, hodočastilo je Majci Božjoj Tješiteljici žalosnih u Kevelaer. Hrvatima je to trideset i šesti put da hodočaste, a hodočašće je organizirala Hrvatska katolička misija iz Moersa koju vodi fra Luka Šarčević. Hodočašća u Kevelaer svjedoče brojnim čudesnim ozdravljenjima. Prva procesija dogodila se davne 1643. godine, a vjernici su u Kevelaer iz Reesa stigli pješice moliti pred Marijinim likom i kapelicom koja je prva sagrađena na tome mjestu. Nakon toga rijeke hodočasnika slijevale su se svake godine u taj gradić. Kevelaer je sa vremenom postalo drugo po veličini svetište u Njemačkoj (odmah iza Altöttinga), u kojem se godišnje okupi i do milijun vjernika.

Hodočasničko slavlje je počelo kržnim putem, kojeg je predvodio vlč. Zrinko Brković, voditelj HKM Dortmund, a nastavljeno je koncelibriranim misnim slavljem kojeg je predvodio fra Vuk

Buljan, voditelj HKM Köln u koncelebraciji s fra Josipom Repešom, voditeljem HKM Wuppertal i domaćinom fra Lukom Šarčevićem te još šest hrvatskih svećenika voditelja misija iz te pokrajine. Sve je na početku pozdravio fra Luka Šarčević. Mladi iz misije Moers, obučeni u narodne nošnje prinijeli su darove, a misno slavlje je uveličao i uči-

nio svečanim crkveni zbor iz misije domaćina, koje je predvodio Jozo Jerković. U poslijepodnevnom satima održana je hrvatska procesija ulicama Kevelaera. Hrvati su molitvenu procesiju završili u ulici koja nosi hrvatsko ime „Kroatenstrasse“, na kraju koje je podignut hrvatski križ, „Kroatenkreuz“.

Tekst i snimka: Zvonko Bosnić

U SPOMEN

fra Josip Tretnjak svećenik redovnik

Usrijedu 7. listopada u Čakovcu je okrijepljen svetim sakramentima preminuo član Hrvatske franjevačke provincije svetih Ćirila i Metoda fra Josip Tretnjak, u 68. godini života, 52. redovništva i 43. svećeništva. Pokop je bio u petak 9. listopada na groblju u Čakovcu, a misa zadušnica slavila se nakon sprovoda u franjevačkoj crkvi Sv. Nikole biskupa u Čakovcu. Sprovodne obrede i misu zadušnicu predvodio je varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak u zajedništvu s biskupom Linza u miru mons. Maximilianom Aichernom i predsjednikom Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu sarajevskim pomoćnim biskupom mons. Perom Sudarom, provincijalnim ministrom Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Ilijom Vrdoljakom te brojnim franjevcima i drugim svećenicima.

Životni put tog zauzetog pastoralnog djelatnika prikazao je provincijalni ministar fra Ilija Vrdoljak koji je istaknuo da su ga kao odgovornog i radišnog franjevca i svećenika svi iskreno voljeli, a njegov rad izuzetno ci-

jenili. Riječi zahvalnosti i oproštaja uputio je i dr. Laszlo Vencser, nacionalni ravnatelj za dušobrižništvo stranaca u Austriji, zahvalivši mu u ime Biskupske konferencije Austrije i svoje osobno za primjerenu suradnju i predanje pastoralnom radu. Riječi oproštaja uputili su mons. Sudar i čakovečki gvardijan i župnik fra Željko Železnjak. Biskup Sudar uputio je o. Tretnjaku duboku zahvalnost za služenje hrvatskom narodu i Crkvi u ime čitave inozemne pastve i domovinske Crkve. Mons. Mrzljak predvodio je misu zadušnicu u župnoj i franjevačkoj crkvi Sv. Nikole biskupa u zajedništvu s biskupima i 50-ak svećenika.

Fra Josip Tretnjak rođen je 9. ožujka, 1948. godine u Štefancu. Osnovnu školu završio je 1962. godine u Ivańovcu, te odlazi u Franjevačko sjemenište i gimnaziju na zagrebačkom Kapitolu. Gimnaziju u Zagrebu završava

1966. godine te odlazi u novicijatu u Cernik koji završava privremenim zavjetima 1967. godine. Iste godine upisuje Teološki fakultet u Zagrebu koji završava 1974. godine. Za svećenika je zaređen 8. srpnja 1973. godine u

Zagrebu. Od 1974. do 1978. godine obnaša službu dušobrižnika hrvatskih radnika u Beču, a od 1978. do 1982. godine istu službu obnaša u Freudenstadtu (Njemačka). Godine 1982. vraća se u Domovinu te u Virovitici dvije godine obnaša službu župnog vikara. Od 1984. do 1990. godine obnaša službu gvardijana i župnika u Vukovaru. Od 1990. do 1993. godine obnaša službu župnika u Zapolju kod Nove Gradiške. Godine 1993. odlazi u Linz kao voditelj Hrvatske katoličke misije i koordinator hrvatskog dušobrižništva u Austriji. Godine 2014. dolazi u župu sv. Nikole biskupa u Čakovcu gdje je služio. **Tekst i snimka: IKA**

Marijan Sertić

U Kölnu je 5. rujna u 80. godini života, blago u Gospodinu preminuo Marijan Sertić, profesor hrvatskog jezika i književnosti i dugogodišnji karitasov socijalni radnik u Bonnu i Rhein-Sieg-okrugu. Rođen je 1. svibnja 1935. u Karlovcu u obitelji Josipa i Anke Sertić i odrastao uz sestru Branku. Nakon velike mature studirao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu hrvatski i engleski jezik. Do 1973. bio je profesor hrvatskog jezika i književnosti na školi za medicinske sestre u Karlovcu. Nakon vremena slamanja Hrvatskog proljeća, 1973. Marijan Sertić odlazi u SR Njemačku gdje je zatražio politički azil. Probija se na početku kao građevinski radnik, onda radi kao voditelj KHD-radničkih domova u Köln-Pollu, a od 1. lipnja 1975. je karitasov socijalni savjetnik za radnike iz bivše države u Bonnu. Od 1974. je u braku s Marijom Magdalenom Tsesmetzi, grčkom državljankom, s kojom ima dvoje djece – sina Domagoja-Siegfrieda i kćer Helenu-Annu. Vjenčao ih je 13. srpnja 1974. fra Krsto Šušnjara (1910.–1997.), voditelj HKM Köln. Uz

rad kao socijalni savjetnik završava studij socijalnog rada u ljeto 1986. Područje njegovog socijalnog rada obuhvaćalo je tada glavni grad Bonn i Rhein-Sieg-okrug. U slobodno vrijeme marljivo je učio talijanski i španjolski jezik. Posebno je volio Meksiko i njegovu kulturu i bio je tamo na studentskim putovanjima. Sa srpskim ratovima od 1991. utrostručio se broj tražitelja pomoći u karitasovom savjetovalištu. Njemački radni kolege zapazili su da se sve manje smijao na svoj poseban neponovljiv način. On koji je s lakoćom mogao druge nasmijati, priznao je tada „da se je u to vrijeme zaboravio smijati“. Za ratne 1991. umalo je stradao u Karlovcu od srpske granate. Pala je na trgovinu, koju je kratko prije toga napustio. Za tih olovnih godina u Srbiji surađuje s udrugom kosovskih Albanaca „Alternative Kosovar“ u Bonnu i pomaže joj da lakše stane na vlastite noge. U

mirovinu odlazi u jesen 2000., no piše i dalje redovito priloge za karitasov list „Revirska lastavica“ u Bochumu, u kojoj je član redakcije. Preseljavanjem u manji stan u Kölnu nema više dovoljno mjesta za svoju knjižnicu i morao je jedan dio knjiga razdijeliti, što nije lako palo jednom knjigoljupcu. Još mu je teža bila iznenadna smrt sestre Branke 2010., jedan od razloga, što je godinu dana kasnije doživio moždani udar, od kojeg mu je pogođena lijeva ruka i noga. Od 2004. kontaktira s mons. dr. Cezarom Martinezom (Opus Dei), španjolskim svećenikom-subsidiarom u župi St. Pantaleon u Kölnu, koji mu je pred smrt 5. rujna podijelio sakrament bolesničkog pomazanja. Sprovodne obrede na groblju Südfriedhof u Kölnu predvodio je 18. rujna dr. Volker Hildebrandt (Opus Dei), župnik St. Pantaleona, župe kojoj je pripadao. Misu zadušnicu služio je isti svećenik dan ranije. **J. Planinc**

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Studen nam donosi hladne dane i kasno jesensko vrijeme. Za vaše vedrije raspoloženje pripremili smo vam zanimljivu temu o poznatijoj hrvatskoj novinarki i književnici Mariji Jurić Zagorki, jer se u ovom mjesecu obilježava 58. obljetnica njezine smrti. Uživajte u zanimljivim detaljima iz njezina života i u jesenskoj prirodi!

Snimke: R. Sturm, www.pixello.de

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

biskupa – Mađarsku – hrvatska – majke –
samostanu – zagorju – rastavu – školu –
ozbiljne – političkim – prvi – piše

Marija Jurić Zagorka (2. ožujka 1873. Negovec kraj Vrbovca – 30. studenoga 1957. Zagreb) bila je prva _____ novinarka i najčitanija književnica. Djetinjstvo je provela u Hrvatskom _____, gdje je njen otac posjedovao imanje Golubovec. Osnovnu _____ polazila je u dvorcu baruna Geze Raucha, čijim imanjem je upravljao njen otac, te u Varaždinu, a od 1883. u zagrebačkom _____ Sestara milosrdnica Višu djevojačku školu. Prekinuvši školovanje, vraća se u Zagorje (1889.–1891.), te na inzistiranje _____ krajem 1891. pristaje na udaju s puno starijim mađarskim službenikom, kojeg ne poznaje i odlazi u _____. Međutim nakon tri godine bježi od supruge i vraća se u Zagreb (1895.) i pokreće _____ braka. Iako piše za različite novine pod raznim pseudonimima, tek na preporuku _____ Josipa Jurja Strossmayera ulazi (1896.) u redakciju „Obzora“ kao referent za mađarsko-hrvatsku politiku. U svojoj novinarskoj karijeri izvještava o _____ zbivanjima iz Parlamenta; bila je dopisnica iz Beča i Budimpešte. Pokreće i uređuje _____ časopis u Hrvatskoj namjenjen isključivo ženama „Ženski list“ (1925.–1938.), zatim „Hrvatica“ (1938.–1940.). Istodobno _____ novele, satire, feljtone, humoreske i romane. Pravu čitateljsku afirmaciju stječe ciklusom romana „Grička vještica“, te „Kći Lotrščaka“, „Kraljica Hrvata“ i dr. Iako od čitateljstva vrlo cijenjena i omiljena, Zagorka nije doživjela prihvaćanje sa strane _____ književne kritike. Tek u novije vrijeme počinje Zagorkino priznanje za njezino knjižvno stvaranje.

Pitalice?

1) Marija Jurić je ustvari krštena imenom?

- a) Mara
- b) Marianna
- c) Marja

2) 1903. Zagorka je u Zagrebu organizirala prve ženske... ?

- a) prosvjede
- b) modne revije
- c) igre

3) M. Jurica Zagorski, Petrica Kerempuh, Iglica, Z-a, -ka, -z, Vlastelinka su?

- a) njeni prijatelji
- b) njeni pseudonimi
- c) njeni rođaci

3) Njen prvi članak 1896. objavljen u „Obzoru“ pod nazivom „Egy Percz“ na hrvatskom znači?

- a) Jedan sat
- b) Jedan momenat
- c) Jedan časak

5) Grička vještica je ciklus od koliko romana?

- a) sedam
- b) pet
- c) tri

Znate li...

- da se Marija Jurić Zagorka žestoko borila protiv mađarizacije i germanizacije u hrvatskom narodu, te za ženska prava i ravnopravnost u Hrvatskoj
- da je njezin najpoznatiji pseudonim „Zagorka“, postao sastavnim dijelom njenog imena
- da je u redakciji „Obzora“ dobila posebnu sobu kako je nitko od posjetitelja ne bi vidio, jer je žena i da je smjela pisati o čemu je htjela, ali anonimno
- da je od naroda dobila nadimke „Grička vila“ i „Kraljica Hrvata“ po njenim romanima

Riješenja: 1b, 2a, 3b, 4c, 5a

„Kenaga we – budi sretan!“

Shosho Miriam (baka Miriam) ima preko 80 godina. Nakon smrti njezina muža živi sama u kolibici na pola puta između naše župne crkve sv. Jude Tadeja i sela Suswa u Keniji. Svaki kilogram brašna ili kukuruza, sve životne namirnice, koje Miriam redovito donosim, ona blagoslivlja svojim izbornim rukama. Za svaki dar koji primi od mene, ona izgovori molitvu na svome materinskom jeziku kikuyu.

U vrijeme kiša ovo je područje našeg misijskog područja gotovo nedostupno. Ceste koje vode u susjedna sela Momoi i Bogoyne su neprohodne. Prekrivene su crnim muljem koje nanese bujice iz okolnih brda.

time svojim gostima omogućili ugodnu klimu po vrućim danima. Susjedi opskrbljuju Miriam vodom iz jedne rijeke u blizini. Tako joj se svaki dan pruža prilika za kratki razgovor. Sve male i velike novosti u selu, koje pri-

Mulj je iznimno tvrd i ljepljiv, tako da moj terenac često zaglavi u njemu. Nasreću dalje se može i pješice.

Mirijamina kuća

Posljednjih godina, kad su se Mirijamina leđa iskrivila i kad su je noge počele izdavati, ona sve rjeđe napušta svoju kuću. Otada provodi dane sjedeći sama na svome ognjištu. Poput većine drugih kuća u okolici i njezina je kuća izgrađena od blata i kravlje izmeta. Budući da nema prozora, unutrašnjost kuće osvijetljena je samo difuznim zrakama svjetla, koje se probija kroz otvorena vrata i male rupice na limenom krovu te tako čine prekrasnu igru svjetla na zidovima ove skromne kuće. Pokućstva nema, ali u središtu kuće gori uvijek lijepa vatra. U zakutima se nalazi drvo za ogrjev i neke stvari, koje bi možda mogle zatrebati. Kada se u vrijeme kiša nad zemljom izliju pljuskovi, u Mirijaminu kuću propadaju kroz krov male kišne kapljice, koje unutra isparuju i time donose ugodno rashlađenje. Barovi i restorani u bogatijim sredinama koriste istu tehniku, kako bi rashladili svoje terase i

tom Miriam dozna, ona ispriča meni kada joj dođem u posjet. Poznajemo se već osam godina – od vremena kada sam kao mladi misionar i svećenik došao u zabačeno područje Subukia u središnjoj Keniji, da ondje djelujem kao misionar i svećenik. Budući da se redovito brinem za nju i da skrbim za njezino uzdržavanje, ona me u međuvremenu smatra svojim mužem.

Volja za životom i nada

Posjećujem je najmanje jednom u mjesecu i donosim joj životne namirnice, sapun i kremu za njezinu suhu kožu. Također kada imam nedjeljnu misu u blizini, zastanem u povratku kod njezine kuće, kako bih joj podijelio pričest. Ona više nije u stanju pješiti do crkve. Unatoč tomu uvijek me dočeka tako, kao da se spremila u crkvu – u jednoj posebno lijepoj haljini s mnoštvom ogrlica u izrazitim afričkim bojama. Prije nego što joj podijelim pričest, ona izgovori jednu blagoslovnu molitvu nada mnom. Potom ostanemo sjediti na podu a Miriam me pita, koje su pjesme pjevane u crkvi. Čim joj odgovorim, ona ih poč-

ne pjevati i svojim kažiprstom davati ritam. Tako bi rado ustala i zaplesala, ali ne može. Noge je više ne slušaju. Činjenica da ne može plesati jest jedna od sasvim malo stvari za kojim žali baka Miriam. Zaista je čudno, ali ljudi u Africi ne žude nikada poput Europljana za „dobrim starim vremenima“ mladosti. Prohujale godine oni promatraju jednostavno kao put kroz njihov život. Razlog za to zasigurno leži i u siromaštvu, koje ove ljude prati cijeli život. Inflacija, koja davi korumpiranu kenijsku državu, nema nikakva utjecaja na siromašne, je oni ionako ne posjeduju materijalne stvari, koje bi mogli izgubiti. Oni nemaju račune u banci niti uštedevinu u postelji – za to bi prvo morali imati postelju. Ali drugačije nego u bogatim društvima ovi ljudi nisu izgubili nadu i volju za životom. Depresije ili egzistencijalni strahovi njih uopće ne mogu pogoditi.

Siromašni cijeloga života

Često govorimo o tomu da obitelji ovoga kraja žive od jednoga eura na dan. Ali i taj jedan euro je čista fikcija, jer ljudi ovdje ne posjeduju novac. Svakodnevne životne potrepsine se jednostavno razmjenjuju. Žene ne kukaju zbog uvjeta u kojima žive – možda i stoga što drugačije ne poznaju. Miriam nikada nije napuštala svoje selo. Nikada nije zaspala na jastuku. Sav njezin posjed cijeloga života sastojao se od nekoliko aluminijskih posuda, u kojima je pripravljala jelo na otvorenoj vatri. Po noći spava na nabacanim krpama, koje preko dana

Fra Miro Babić, bosanski franjevac, rođen u Bugojnu, filozofsko-teološki fakultet završio je u Sarajevu, gdje je i zaređen za svećenika. U dobi od 29 godina odlazi u misije u Afriku. Danas vodi franjevačku zajednicu i župu u mjestu Subukia u Keniji, oko 200 kilometara zapadno od glavnoga grada Nairobija.

Nastavak na str. 24

INTERVJU

Nastavak sa str. 7

Živa zajednica:
Kako gledate na
razvoj hrvatskog
folkloru u Njemač-
koj, i u svijetu, u budućnosti?

Srebrenka Šeravić: Nadam se i vje-
rujem da će hrvatske katoličke misije i
zajednice u Njemačkoj pri kojima dje-

tamburaških društava širom svijeta ko-
ja danas vrijedno rade, očekujem da
će se hrvatski folklor i dalje uspješno
razvijati.

**Živa zajednica: Vaša poruka za
kraj?**

Srebrenka Šeravić: Ne smijemo
zaboraviti vrijednosti svoje bogate tra-
dicijske kulture jer time čuvamo svijest

o vlastitim korijenima. U globalizira-
nom svijetu u kojemu danas živimo, i
izjednačujemo se, ovo je važan seg-
ment hrvatske nacionalne kulture koji
smo dužni sačuvati za buduće naraš-
taje. Hrvatska matica iseljenika svojim
će se djelovanjem i programima po-
truditi da tako i ostane.

Razgovarao: Adolf Polegubić

**S obzirom na sve veći broj
folklornih i tamburaških
društava širom svijeta
koja danas vrijedno rade,
očekujem da će se hrvatski
folklor i dalje uspješno
razvijati.**

Iu većina hrvatskih folklornih skupina
i u budućnosti podupirati njihov rad,
bez obzira na izazove suvremenog do-
ba i sve manja financijska sredstva. S
obzirom na sve veći broj folklornih i

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT

Nastavak na str. 24

smjesti u zakutak u kući. Nitko u se-
lu nema vodu iz vodovoda ili elek-
tričnu energiju. Jela su izuzetno
monotona: kuhani grah i kukuruz.
Na rubu sela Momoi postoji izbje-
gličko naselje s oko 1600 ljudi. Oni
se nadaju da će ih ja opskrbiti ku-
kuzom i graham, jer oni ne posje-
duju nikakvu zemlju da bi mogli ne-
što posijati ili zasaditi. Ovi su ljudi
pobjegli od etničkih razmirica koje
su uzrokovane političkom borbom
za vlast. Već četiri godine žive u pro-
palim šatorima bez ikakvih prava,
zaboravljeni od vlade. Unatoč tomu:

S jednom afričkom ženom ne mo-
žete govoriti o mržnji, jer taj osjećaj
uopće ne postoji u njezinu srcu.

Prije mjesec dana zaglavio sam
autom u blatu na putu koji je omek-
šala kiša. Sjeo sam s Miriam pred
njezinom kućom i čekao ljude iz sela
da mi pomognu izvući auto iz blata.
Sjedeći tako skupa ona mi je pripo-
vijedala priče pune životne mudrosti.
Na rastanku mi je obećala da će mi
pri našem sljedećem susretu na jezi-
ku kikuyu zapjevati moju omiljenu
pjemu – „Kenaga we“, što bi u prije-
vodu moglo značiti – „budi sretan“.

Priradio: T. G.

NAGRADNA KRIŽALKA

Svi sveti

Rješenje poslati najkasnije do 28. studenoga

Nazivi, (X), za kršćanski blagdan	Sumpor	Šuplja stabljika trava	Jednako, isto- vjetno	„Stre- ljačka družina“	Rimska petica	Hrv. glu- mica Ojđanić	„Tempo“	Prevodi- telj Veli- kanović	Mariofil Soldo	Povući se u samoću	Tina Vukov	Sitni suhi kolači	Olići posrćući	Nizanka
X									Širina zamaha kosom Kumir					
kada se slave svi sveti	Vrsta droge X				Uglik		X	Sav na ženskoj čarapi						
Ura (škol- ski...)				Crkveni sabor „Litra“							Lovački pas Etijini alkohol			
Pokraji- na u Grčkoj								Onemo- gućiti da se što dogodi „Energija“						
„Ero ... onoga svijeta“		Riječni ribar	Glaz- balo sa 5-7 žica (mn.)	Nebesko tijelo Sjenovito mjesto								Riječna riba (huj) „Televi- zija“		
Korito, kopanja									Marka čeških kamiona					
Propeleri									Albanska sopra- nistica Mula					Ploča na nep- cu kita
Karte za pro- ricanje									„Središ- nji odbor“			Film Z. Ogrešte „Vatikan“		
Prozna književ- na vrsta (mn.)									Pjevač i gitarist Presley					

IZJAVA

Izjava o aktualnom crkvenom i društvenom stanju u Bosni i Hercegovini

Na 20. godišnjem susretu svećenika Vrhbosanske nadbiskupije održanom 23. rujna 2015. u Svećeničkom domu u Sarajevu, pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića i uz sudjelovanje 127 svećenika, između ostaloga, razmatrana je Izjava o aktualnom crkvenom i društvenom stanju u Bosni i Hercegovini. Nakon prikazanog teksta razvila se rasprava i iznosili su se različiti prijedlozi. Za Izjavu je glasovala velika većina svećenika uz dodatak da se unesu izneseni prijedlozi. Nakon redakcije Izjava se objavljuje:

Prepoznajući znakove vremena koji govore:

da je broj katolika u Bosni i Hercegovini manji nego prije 100 godina;

da ljudi sve više iz ove zemlje odlaze;

da je, nažalost, proces povratka izbjeglica (predviđen Aneksom 7 Daytonskog mirovnog sporazuma) uglavnom završen, s naglaskom da na prostoru Republike Srpske i na pojedinim dijelovima Federacije BiH nikada zapravo za njega nisu ni stvoreni adekvatni uvjeti;

da zbog različitih političkih interesa, nesretnoga rata i zbujujućega poraća ovu zemlju mnogi Hrvati ne smatraju svojom;

da se kada se govori o hrvatstvu u BiH, često zanemaruje činjenica da katolici, najvećim dijelom Hrvati, žive na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine;

da ne postoji nacionalna strategija opstanka Hrvata i katolika na cijelom području Bosne i Hercegovine;

da su pojedinim stranim, ali i domaćim političkim opcijama Hrvati i katolici u Bosni i Hercegovini smetnja;

da u državnim strukturama nisu jednako zastupljeni Hrvati iz cijele BiH;

da se katolicima u Bosni godinama nameće osjećaj manje vrijednosti;

da dominantne srpske i bošnjačke politike nemaju spremnosti prihvatiti hrvatski narod kao konstitutivan i jednakopravan u cijeloj BiH;

da ne postoji stvarna volja kod međunarodnih predstavnika, za reformom nepravdnog i nefunkcionalnoga Daytonskog sporazuma, a time i Ustava BiH kojim bi svi tri konstitutivna naroda bila jednakopravna i svi građani imali jednaka prava u svakom dijelu BiH;

Konstatiramo da je nužno uvažiti činjenice koje kažu:

da su katolici u Bosni i Hercegovini, u najvećoj mjeri Hrvati, autohtono pučanstvo na cijelom njezinu prostoru;

da je Katolička Crkva prisutna u Bosni i Hercegovini od rimskih vremena, a Vrhbosanska nadbiskupija spominje se daleke 1089.;

da su na referendumu 1992. za neovisnu i suverenu državu BiH, na poziv nadbiskupa vrhbosanskog, glasovali i katolici, najvećim dijelom Hrvati, bez čijih glasova ne bi bilo neovisne BiH;

da su Katolička Crkva u BiH i Sveta Stolica podržali neovisnost BiH;

da je Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini pretrpjela strašna stradanja tijekom rata 1992.–1995., ali je ostala vjerna svome poslanju živjeti uz katolički narod;

da je vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić s najbližim suradnicima tijekom cijeloga rata ostao u Sarajevu

koje je sjedište crkvene i državne vlasti u BiH te da su i drugi biskupi ostali u svojim sjedištima;

da su svećenici vrlo često bili pioniri povratka na ratom opustošena područja;

da je Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini promicatelj ekumenizma i međureligijskoga dijaloga;

da je Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini još uvijek duhovno snažna zajednica kojoj ne manjka duhovnih zvanja ni pastoralnih projekata;

Izjavljujemo stoga:

da se kao svećenici ne odričemo nijednog dijela Bosne i Hercegovine koja pripada i katolicima u jednako-pravnosti;

da poslušni poticajima **pape Franje** koje nam je uputio u sarajevskoj prvostolnici 6. lipnja 2015. nećemo zaboraviti svoju prošlost, nego iz nje crpiti snagu za poštivnost u sadašnjici;

da je Bosna i Hercegovina naša država, a Sarajevo glavni grad;

da su državna zastava i himna BiH također dio sadašnjega identiteta Hrvata u BiH;

da je potrebno vratiti zastavu hrvatskog naroda koja simbolizira sve Hrvate i u Republici Hrvatskoj i u BiH i na svim prostorima gdje Hrvati žive;

da kada govorimo o domovini, onda mislimo na cjelokupan prostor gdje Hrvati žive kao autohtoni narod, danas uokviren državama: BiH i Republici Hrvatskoj;

da duhovno skrbeći za naše prognane i izbjegle sunarodnjake, želimo njegovati i učvršćivati povezanost s njima kako ne bi zaboravili svojih korijena;

da nitko nema pravo nametati nam dvojbu ili BiH ili Hrvatska, nego je naše opredjeljenje BiH, a i Hrvatska;

da su legitimni politički predstavnici hrvatskog naroda u BiH dužni zalagati se za prava Hrvata, najvećim dijelom katolika, na cijelom prostoru BiH, s posebnim naglaskom na Republiku Srpsku;

da je međunarodna zajednica dužna računati s Hrvatima, najvećim dijelom katolicima, kao s konstitutivnim narodom u BiH te ispraviti političke nepravde učinjene ovom narodu i mnogim drugim građanima BiH;

da je obveza svih političkih predstavnika i svih katolika učiniti sve moguće, u skladu s evanđeljem i pozitivnim zakonima, da Crkva i katolici u što većem broju opstanu u Bosni i Hercegovini.

Krive čizme

Teta u vrtiću pomaže djetetu obući čizme. Kad su obje čizme bile navučene, bila je sva u znoju jer su čizme bile prilično uske. Skoro se onesvijestila, kad mali reče:

– Teto, čizme su na pogrešnim nogama.

I stvarno, bilo je tako. Nije bilo lako ni skinuti čizme, a kamoli ponovno ih navući. I, na kraju su čizme bile svaka na pravou nozi.

Mali tada reče:

- To nisu moje čizme.
- Zašto to nisi prije rekao?

I uz napor mu ponovno izuje čizme. Tada mali nastavi:

– Čizme su od mog brata. Mama ih je meni dala.

Nakon novog navlačenja čizme su ponovno bile na nogama. Ona tada upita:

- A gdje su ti rukavice?
- Dječak odgovori:
- Pa, u čizmama?!?

Izvanzemaljac

Sjede Joža i Štef pri klijeti i lagano spijaju gemište i tak cijelo jutro. Negde oko podne spusti se NLO na obližnji brijeg, iz njega izađe izvanzemaljac i ravno k njima:

– Dobar dan, ja sam Pluton!

Štef ga pogleda ispod oka i reče Joži:

– Joža, daj potoči i Plutonu je'nu.

Suknu njih trojica po kupicu, kad će izvanzemaljac opet:

– Dobar dan, ja sam Pluton!

Štef slegne ramenima:

– Joža, daj natoči Plutonu još je'nu.

Suknu opet svi po kupicu, a izvanzemaljac već nervozan što ga ne prepoznaju, ispali:

– Ljudi moji, ja sam izvanzemaljac!

Štef sukne svoju kupicu i dobaci Joži:

– Joža, bormeš, naj više natakati Plutonu.

Sve časti

Što kaže Braćanin kad sazna da je piće u zrakoplovu besplatno?

– Runda za svel

Priča o čovjeku koji se nikad nije uvrijedio

Ovo je priča o jednom duhovnom učitelju, za kojeg se vjerovalo da je potpuno nevredljiv. Neki bezobrazni čovjek čuo je za tog učitelja i odlučio ga izazvati. Po dolasku u njegov dom, počeo ga je vrijeđati i ponižavati na sve moguće načine. Međutim, tijekom cijelog događaja, učitelj je ostao u potpunosti pribran, nijedan mišić mu se nije pomaknuo. Čovjek nije mogao vjerovati. Nakon pola sata, više nije mogao ni psovati, izgubio je svu energiju i na kraju je odlučio pitati učitelja: „Razumijem te vaše duhovne stvari, i to da vas nije briga što drugi ljudi misle, ali, ja sam vas ponizio i uvrijedio, trebali biste se ipak boriti za sebe...”

Prvi put do tada, učitelj je progovorio: „Sinko, mogu li postaviti samo dva pitanja?”

„Naravno”, reče čovjek.

Tada učitelj reče: „Ako ti meni doneseš dar, a ja ga ne prihvatim, kome taj dar i dalje pripada?”

Čovjek reče: „Pa, ako ne prihvatite dar, onda i dalje pripada meni.”

Snimka: www.katolicki.info

Potom učitelj nastavi: „A sada, sine moj, ako ti za mene imaš samo uvredu, a ja je ne prihvaćam, kome ona i dalje pripada?”

Nepoznatii autor;
www.bitno.net

Krumpir iz pećnice

Sastojci za 5 osoba: 1 kg krumpira, 1 žlica Vegete Twist krumpir i 5 žlica ulja.

Priprema: Krumpir ogulite, operite i narežite ga na kriške. Pospite ga Vegetom Twist krumpir i promiješajte. Stavite ga u vatrostalnu posudu, dodajte ulje, a posudu prekrijte alufolijom. Pecite krumpir u pećnici na temperaturi 180-200°C oko 20 minuta. Nakon toga maknite foliju i pecite još 20 minuta dok se krumpir ne zarumeni.

Posluživanje: Krumpir iz pećnice poslužite uz razna pečenja i ribe.

Savjet: Ako želite da vam krumpir bude sočniji, umiješajte luk narezan na kolutiće.

www.vegeta.hr

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

C	M	□	N	A	U	Č	I	T	E	U	I	C	A
R	O	D	O	V	N	I	K	□	R	U	N	□	N
K	R	A	V	E	□	Ž	A	L	O	B	N	I	K
V	A	□	□	T	R	A	Č	A	R	A	□	L	E
E	T	A	T	□	O	K	A	J	□	Z	L	O	T
N	O	V	A	K	□	□	□	□	□	□	□	□	□
A	R	I	J	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□
□	I	L	A	N	□	□	□	□	□	□	□	□	□
P	J	A	C	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□

Nagrađen: Nikola Sarić, Recklinghausen

NAŠE ZAJEDNICE

FRANKFURT AM MAIN

Bogati program za sv. Franju

Ovogodišnja proslava sv. Franje u Hrvatskoj katoličkoj župi Frankfurt/M započela je 1. listopada u 18 sati, početkom duhovne obnove za Franjevački svjetovni red (FSR) i Framu, kao priprema na primanje, obećanja i zavjetovanje, koji su bili 3. listopada, na dan preminuća sv. Franje, dan prije same svetkovine, koja je ove godine bila u nedjelju. Duhovnu obnovu za FSR i Framu, 1. i 2. listopada, predvodio je fra Tomislav Dukić, župnik u HKM Offenbach. Dvodnevna du-

Okupljeni vjernici na sv. misi u crkvi sv. Ante

Duhovnu obnovu vodio je fra Tomislav Dukić

Za izvođenja priredbe o sv. Franji

hovna obnova završila je sakramentom ispovijedi u crkvi sv. Ante, nakon čega je slijedila sv. misa, a nakon sv. mise klanjanje pred Presvetim i blagoslov.

Dana 3. listopada, na dan preminuća sv. oca Franje, u crkvi sv. Ante tijekom sv. mise bio je obred primanja i obećanja u Framu i primanja i privremenih zavjetovanja u FSR. Svečano misno slavlje predvodio je župnik fra Željko Ćurković uz koncelebraciju dušobrižnika i ujedno duhovnih asistenta za Framu i FSR – fra Marka Domazeta Loše i fra Ivana Čikare. U Framu je primljeno 15 novih framaša, a obećanja je dalo njih 5. U FSR je primljena jedna sestra, dok ih je 30 obnovilo zavjete. Nakon svečane sv. mise, obreda primanja, obećanja i zavjetovanja, svi prisutni sudjelovali su u obredu preminuća sv. oca Franje,

a čitanja i molitve su predvodili franjevci, trećoreci i framaši.

Nakon obreda u crkvi krenulo se u dvoranu sv. Ante, gdje su se Framu i FSR predstavili cijeloj župskoj zajednici, najprije projiciranom molitvom koja je bila nadahnuta Pjesmom stvorova, koju su pripremili framaši, nakon čega je duhovni voditelj Framu, fra Marko Domazet Lošo, predstavio Framu u Frankfurtu od njenih početaka do danas sa svim svojim radom. To je isto nakon njega učinio i duhovni asistent FSR-a u HKŽ Frankfurt/M fra Ivan Čikara, što se tiče FSR-a, njegove povijesti, rada i djelovanja. Nakon predstavljanja FSR je izveo predstavu, koju su obradili na komičan način, od autora Josipa Prudensa „Brat sunce, sestra mjesec...“ što je pridonijelo i onako veseloj atmosferi, što se pretvorilo u pravo

slavlje do kasno u noć, uz slastice, jelo i piće kojeg su pripremili franjevci, franjevački trećoreci i framaši za sve drage goste.

Sutradan, na svetkovinu sv. Franje, 4. listopada, slavljen su redovite sv. mise, a na poseban način sv. Franjo je proslavljen na dječjoj misi u 8.45 u crkvi sv. Ante, gdje su djeca izvela scenu iz života sv. Franje, kako se Sv. Franjo i njegova braća dive Božjim stvorenjima, što se divno uklopilo u zahvalu Bogu za plodove zemlje. Osim toga na ovoj dječjoj misi se molilo i za blagoslov na početku školske godine što je okrunjeno i blagoslovom dječjih torba i knjiga na kraju mise. Također i na misi u Unterliederbachu je preko sv. mise proslavljena na poseban način svetkovina sv. Franje scenskom izvedbom Pjesme stvorova sv. Franje. **F.I.Č.**

Pastoralni skup 2015.

Podno Klisa

*Podno Klisa tvrda grada
solinska je prodolina,
prije mnogo sto godina
Zvonimir se okrunio.*

*Tu je Gospe od Otoka
grob kraljice Jelene,
tu su svete uspomene
našeg roda hrvatskog.*

*Više Splita bila grada
na Merjanu trobojnica,
to'j hrvatska miljenica
dika ju je pogledat.*

*S desne strane od Merjana
kaštelansko ravno polje,
sedam sela poredano
kano sedam labudov.*

*Kaštelanke jele tanke
pod Bijačin ber'te cviće
i kitite s njim grobove
naših slavnih pradidov.*

FRANKFURT AM MAIN

Slavlje 50. obljetnice hrvatske župe

Hrvatska katolička župa u Frankfurtu na Majni u subotu 5. i nedjelju 6. prosinca slavi svoju 50. obljetnicu pod geslom „Gdje smo, da smo, tu smo!“.

Slavlje je podijeljeno u dva dijela:

Prvoga dana, 5. 12. 2015., svečanost počinje u 18.30 sati, u dvorani Saalbau Bornheim, Arnsburger Straße 24, 60385 Frankfurt. Slavlje će uveličati uzvanici iz Limburške biskupije, grada Frankfurta i Domovine. Predviđen je bogat program. U zabavnom programu nastupit će Gibonni i prijatelji.

Drugoga dana, 6. 12. 2015., u 12 sati slavi se svečano misno slavlje u katedrali Sv. Bartolomeja, koje predslavi zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s upraviteljem Limburške biskupije mons. Manfredom Grotheom, dekanom grada Frankfurta dr. Johannesom zu Eltzom i svećenicima koji su djelovali i djeluju u HKŽ Frankfurt, te s ostalim gostima i uzvanicima. Srdačno vas pozivamo i s radošću očekujemo!